BÚÉK 2020!

Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2019. december 31., kedd
LXXI. évfolyam
298. (20379.) sz.
Ára: 3 lej
(előfizetőknek 1,43 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Fotó: Nagy Tibor

Mérleg

Év végén az ember visszatekint, számba veszi az elmúlt 12 hónapot, s próbál mérlegelni, hogy melyek voltak 2019 kiemelkedően érdekes, emlékezetes eseményei, és melyek a nem várt, kellemetlen, bosszantó történések, szebb napok fényére árnyékot vetők.

Bodolai Gyöngyi

Elkészíti a leltárt az újságíró is azokról a témákról, amelyek maradandó nyomot hagytak benne. Nehéz a választás, hiszen lélekromboló és lélekemelő eseményekben 2019-ben sem szűkölködtünk. Hogy melyikből volt több, és melyik oldalra mozdul ki jobban a mérleg nyelve, nos, ez attól függ, hogy a félig tele, avagy félig üres poharat milyen szempontból vizsgáljuk.

A politika színpadán két választáson vagyunk túl, az erdélyi magyarság szavazókedvéből alig jött ki két képviselő az Európai Parlamentbe. Klaus Iohannis, aki az alkotmánybíróságon tett feljelentést a marosvásárhelyi római katolikus iskola törvény segítségével való újraalapítása ellen, másodszor is megnyerte az államfőválasztást. A politikai hógolyó továbbgördült, és lavinaként seperte el a szociáldmokrata kormányt, annak miniszterelnökével együtt, majd a liberális párt képviselőit segítette hatalomra, kérdés, hogy számunkra milyen eredménnyel.

Bár a múlt év kimagasló eseményeként tarthatjuk számon Ferenc pápa romániai, csíksomlyói látogatását, a Nyeregben korántsem volt olyan felszabadult, mint az azt követő rendezvényeken. Nem hagyhatjuk szó nélkül az úzvölgyi temetőben történt gyalázatot sem, s a hatalom kétszínűségét, amikor a valós tényekkel szembesítették. Átugorva az év végére, a romániai rendszerváltás harmincadik évfordulója újabb leleplezésekre adott alkalmat a forradalomnak kikiáltott 1989-es manipuláció méreteiről és az elmúlt évek politikai főszereplőinek hátteréről.

A romániai közvéleményt hosszú ideig borzolta a caracali gyilkosság(ok) története, a sürgősségi telefonszolgálat alkalmazottjának hangneme és a helyszínen hajnalig várakozó rendőrök szándékos időhúzása vagy ügyetlensége, majd a történtekre gyanúsan nagy csend borult. Voltak még nacionalizmusba átcsapó sportrendezvények, s év végi hírből értesültünk, hogy megnyitották a dél-erdélyi autópálya régen elkészült és sokat vitatott szakaszát.

A legnagyobb veszteség: a magyarellenes törekvések szentesítése

Aki ismeri a marosvásárhelyi orvosi és gyógyszerészeti egyetem történetét, sőt át is élt abból jó néhány évet, egyetért azzal, hogy a marosvásárhelyi és az erdélyi magyarság 2019. évi egyik legnagyobb vesztesége az egyetem jellegének a teljes átrajzolása volt. Jól kimódolt, átgondolt, előre bejelentett és aztán végrehajtott stratégia eredményeként, amelyben az úgynevezett igazságszolgáltatástól kezdve a tanügyminisztériumig és egyetlen kivételtől eltekintve a hűséges partnerként cselekvő mindenkori kormányokig valamennyi többségi intézmény részt vett.

Ahelyett, hogy a még érvényben levő tanügyi törvény szellemében biztosították volna a magyar tagozat önállóságát, az angol nyelvű oktatás alakulhatott önálló karrá.

Miután az arányokat jócskán megváltoztatta a Petru Maior Egyetemmel való egyesülés, a pontot az újabb névadás tette fel a folyamat végére, amellyel a romániai magyarság számára alapított egyetem az amerikai állampolgárságú román tudós, George Palade nevét vette fel, anélkül, hogy a magyar oktatók javaslatait figyelembe vették volna.

Időközben pedig a tanárokat is megfosztották az önálló számonkérés lehetőségétől az egységes írott teszt alapján történő vizsgáztatás bevezetésével. A hallgatók nem kis meglepetésére az is kiderült, hogy aki a jobb általános elérése érdekében a nyári szessziót követő pótvizsgára jelentkezve megkapta a maximális jegyet, a társainál magasabb általánossal az idéntől a szabályzat értelmében tandíjat kell fizetnie, így „támogatják” a hallgatók jobb teljesítményre való törekvését.

A folyamat, amely az egyetem alapításának a meghamisításáról szóló táblák kifüggesztésével kezdődött, azzal a céllal, hogy az intézmény magyar jellegét, múltját letagadják, a most zajló választásokkal 2020-ban zárul le

(Folytatás a 4. oldalon)

Ma:

Hirdetési irodánk ünnepi nyitvatartása:

Zárva: december 31-én, kedden, január 1-jén, szerdán, január 2-án, csütörtökön.

Nyitva: január 3-án, pénteken 8–14 óra között.

Következő lapszámunk szombaton, január 4-én jelenik meg.

Érdeklődni a 0742-828-647-es telefonszámon.

DECEMBER

31., kedd

A Nap kel
8 óra 6 perckor,
lenyugszik
16 óra 45 perckor.
Az év 365. napja.

Isten éltessen!

Ma **SZILVESZTER**, holnap **FRUZSINA** napja.
FRUZSINA: görög–magyar eredetű, a görög Euphrosziné névből. Jelentése: öröm, vidám.

IDŐJÁRÁS

Változékony idő
Hőmérséklet:
max. 0°C
min. -5°C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. december 30.

1 EUR	4,7785
1 USD	4,2698
100 HUF	1,4452
1 g ARANY	207,5741

Megyei hírek

Drágul a felnőttjegy a Kultúrpalotába

Január elsejétől 12 lejről 15 lejre nő a belépőjegy ára felnőtteknek a marosvásárhelyi Kultúrpalotába. A diák- és a nyugdíjasjegy értéke nem módosul, a diákok 3 lejért, a nyugdíjasok 6 lejért válthatnak belépőt a Palotába.

Ügyfélfogadás a közúti és a megyei rendőrségen

December 31-én, ma a marosvásárhelyi Mihail Kogălniceanu utca 14. szám alatti közúti rendőrség hajtási jogosítványokat és forgalmi engedélyeket kibocsátó osztályán a megszokott program szerint – 8–16 óra között – fogadják az ügyfeleket. Ezt követően január 3-ától állnak a megszokott időpontokban az ügyfelek rendelkezésére. A Maros Megyei Rendőr-felügyelőség Borsos Tamás utca 16. szám alatti székhelyén a büntetlen előélet igazolását (cazier judiciar) igénylőket az alábbi program szerint szolgálják ki: december 31-én, ma: 8–16 óra között, január 3-án 8–16 óra között, január 4-én: 9–15 óra között, január 5-én: 9–13 óra között.

Elsején és másodikán zárva a piac

Január elsején, szerdán és másodikán, csütörtökön zárva lesznek a marosvásárhelyi közpiacok – tájékoztatott a piacigazgatóság.

A marosvásárhelyi korcsolyapályák nyitvatartása

A Színház téren felállított műjégpálya az év első napján is a megszokott program szerint, 10–22 óra között üzemel. A másfél órás turnusok az alábbi program szerint indulnak: 10 – 11.30, 12 – 13.30, 14 – 15.30, 16 –17.30, 18 – 19.30, 20 – 22 óra között. A várbeli műjégpályán december 31-én, ma 9–15 óra között lehet korcsolyázni, a pálya január elsején zárva lesz, majd január 2-ától újra a megszokott program szerint látogatható.

Sítábor felnőtteknek és gyerekeknek

Az Outward Bound Románia Társaság az Ifjúságért január 30. és február 2. között kezdő és középhaladó szintű sítábort szervez felnőtteknek. Helyszín: az Outward Bound szovátai ifjúsági központja és a Havas Bucsin pálya. A szervezők biztosítják a szállást, a teljes ellátást az Outward Bound Ifjúsági Központban, a síoktatót, a szállítást a sípályához, a programot és felvonóbérletet. A felszerelést vinni kell. A január 2–7., 7–12. és január 30. – február 2. közötti turnusokban olyan 9–14 éves iskolásokat fogadnak a szovátai központban, akik kezdő vagy középhaladó szinten síznek. Mindkét programról érdeklődni, feliratkozni Barabás Tünde programkoordinátornál lehet a 0769-224-290-es telefonszámon.

Tűzeset Maroskeresztúron

Hétfőn hajnalban 4.20-kor a tűzoltókat Maroskeresztúrra riasztották, ahol egy épületben tűz ütött ki. A marosvásárhelyi tűzoltóegység három autót küldött a helyszínre a lángok eloltására. A megyei katasztrófavédelmi felügyelőség tájékoztatása szerint nem voltak áldozatok.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A gasztronómiában is térségi gondolkodás kell

Regionális gasztroturisztikai konferenciát szervezett december 20-án a marosvásárhelyi B.Eat bisztróban az EcoTarget Egyesület. A rendezvény főtámogatója a Bethlen Gábor Alap volt, a szervezők célja pedig az, hogy egy asztalhoz ültetve vendéglátósokat, turisztikai és gasztronómiában jártas szakembereket, rendezvényszervezőket, közösen találjanak megoldást a gasztronómiai hagyományok, értékek megismertetésére, népszerűsítésére, illetve új gasztronómiai projektekről beszélgessenek.

Antalfi Imola

Az EcoTarget Egyesület képviseletében *Gáspár Botond* üdvözölte a meghívottakat, hangsúlyozva: a rendezvény jó lehetőség arra, hogy a térség kínálta potenciálról beszélgessenek a résztvevők, legyen szó bor- vagy pálinkafogyasztás kultúrájáról, ételekről, gasztronómiai trendekről. A helyi sajátosságoknak, értékeknek meg kell jelenniük a gasztronómiában, a térség borászai a hagyományokra, a minőségre kell felépítsék a termékeik imázsát, a bor- és pálinkavacsorák, borbemutatók és -kóstolók önállóan vagy valamely nagyszabású rendezvénysorozat részeként kerüljenek megszervezésre.

Agro- és gasztroturizmusról, vidékfejlesztésről is szó esett. „A gasztroélmény minden fejlesztésben benne kell hogy legyen” – hangsúlyozta *Hajdú Zoltán*, az agroturizmusban érdekelt Fókusz Öko Központ vezetője. És mivel a már említett gasztroélmény része a bor is, Gáspár Botond szerint Marosvásárhely akár az erdélyi borkultúra fellegvára is lehetne. Marosvásárhelyen mintegy hat éve borklub működik, borkóstolókat, erdélyi bortúrákat szerveznek, amelyeken elsősorban magyarországi borászatok mutatkoznak be – tudtuk meg *Bíró Melániától*. Mint ahogy azt is, hogy napjainkban a „menők” a természetes borok, vagyis „amelyekben a legkevesebb a beavatkozás”. „Az emberek egyre inkább odafigyelnek, hogy mi kerül a pohárba, honnan származik a bor. A bioszőlőtermesztésen egyre nagyobb a hangsúly” – mondta. Természetesen nem maradhatott ki a beszélgetésből az egyre sikeresebb Vásárhelyi Borudvar sem. A Vásárhelyi Forgatag idején megszervezett Borudvar lassan kinövi magát, de *Kali István* szerint elköltöztetni nem biztos, hogy jó ötlet. „Minden alkalommal új borászatoknak nyújtunk lehetőséget a bemutatkozásra, és a borvacsoráink is sikeresek, az elsőre a 2. Borudvarnál került sor. Lehet, hogy nemcsak a Borudvarban kell ilyeneket szervezni, hanem azon kívül is” – vélte Kali István, utalva arra is, hogy a jövőben magyar történelmi borvacsorákat szerveznének. Az ötlet érdekes: történelmi személyiségeink kedvenc étke, bora kerül asztalra. Vagy éppen pálinkája. Gáspár Botond szerint „pálinkavacsorában is gondolkodunk”. *Antalfi Zoltán* marossárpataki pálinkafőző mester, az Erdélyi Pálinka Lovagrend elnöke 30 évvel ezelőtt kezdett bele vállalkozásába, a pálinka lovagrend 5 éve alakult. „A célunk az, hogy lássuk, mi a trend itthon, s mi külföldön. Pozitívak a tapasztalataink, és az elmúlt években technikailag is sokat fejlesztettük a vállalkozást” – mondta.

Gasztro- és borturizmus, hagyományok és trendek, marketing, márkaépítés. „A turista olyasmit szeretne a gasztronómiában kipróbálni, amit máshol nem kap. Amit a tányérjába tesznek, a legjobb érv, hogy visszajöjjön. Az sem baj, ha valaminek nincs hagyománya, ki lehet találni sztorikat, ezekre is lehet építeni. Térségi gondolkodás kell, a helyi értékek ismerete. És jó marketing. Ennek titka pedig: bizalom, történet, közösség” – hangsúlyozta *Zilahi Imre* és felesége, *Annamária*, akik marketingcéget vezetnek. A beszélgetés során az is felmerült, hogy a vendéglátósok, gasztroszakemberek, helyi kistermelők szövetségébe tömörülve, szervezetten talán jobban érvényesíthetnék érdekeiket, ami mindenképpen jót tenne a térség turizmusának.

Fotó: Antalfi Imola

Ünnepi program az Aquaservnél

Az Aquaserv Társaság értesíti a lakosságot, hogy a közönségszolgálat december 31-én, ma rövid programmal, 8-tól 12 óráig működik, és a jegypénztárak nyitvatartása is eszerint módosul. Január elsején, 2-án és 3-án szünetel a közönségszolgálat, és zárva lesznek a jegypénztárak.

Az ivóvíz-, illetve szennyvízhálózaton észlelt esetleges meghibásodásokat a következő telefonszámokon lehet jelezni: Marosvásárhely – 0265-208-888, Szászrégen: 0265-512-800, Segesvár: 0265-772-350, Dicsőszentmárton: 0265-441-035, Marosludas: 0265-441-425.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK: Antalfi Imola, Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000069
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Újabb szócsatát szült az erdőszentgyörgyi incidens

Iszap került a szennyvíztelep kertjébe

Egyelőre ismeretlen körülmények között pénteken eldugult az erdőszentgyörgyi szennyvíztisztító egyik kifolyója, és az iszaplé a telep kertjébe került. Az eset folytán újra heves támadást indított a polgármester ellen az MPP megyei elnöke.

Gligor Róbert László

Szombaton délelőtt felszivattyúzták és többször lemosták az iszaplé borította helyet Fotó: Eleş Vlad

Pénteken az egyik közösségi oldalon kért elnézést a kellemetlenségért a helyiektől az erdőszentgyörgyi ivóvízellátási és csatornázási közszolgáltatás vezetője, aki a rendőrségi kivizsgálástól remél magyarázatot arra, hogy miként fordulhatott ez elő. Bejegyzésében meggyőződésének adott hangot, hogy rosszakaró(k) cselekedete miatt zárult el az egyik átfolyó, ezért került ki a derítőtartályból az iszapos lé. Biztosította a lakosságot, hogy nem szennyvízről van szó, és hogy a szentgyörgyi telepen megtisztított víz minden követelménynek megfelel, és a Maros vízgyűjtőjében talán a legtisztábban hagyja el az állomást.

Az incidensről néhány helyi lakos videófelvételt készített és tett közzé a közösségi oldalon, így már aznap este elindult a többnyire kritikus hangvételű reakciólánc, ami szombaton keményebb hangnemben folytatódott – miközben az iszapot eltakarították a helyszínről a felelősök.

Nem a Küküllőbe engedték az iszaplevet

Megkeresésünkre szombaton a közszolgáltatást vezető *Eleş Vlad Teodor* tisztázni kívánta, hogy az internetes hírveréssel ellentétben nem szennyvíz folyt ki a tartályból, nem jelentett semmiféle veszélyt a lakosságra, főleg, hogy szombaton délelőtt fel is takarították. Elmondása szerint pénteken ismeretlen körülmények között eldugult az egyik tartály átfolyója, így a kezelésnél használt iszap felgyűlt, el kellett távolítani a tartályból, amíg az átfolyást lehetővé nem tették. Két választási lehetőségük volt: az iszaplevet vagy a Kis-Küküllőbe engedik, vagy a szenyvíztisztító telep kertjébe. A környezet megóvása érdekében a második lehetőség mellett döntöttek, és csak a szükséges mennyiséget engedték ki a medencéből, ami el sem hagyta az udvart, tehát nem jelentett semmilyen közvetlen veszélyt a lakosságra. Az esetről értesítették a rendőrséget és a vízügyi hatóságokat, majd szombaton reggel eltakarították az iszaplevet az udvarról.

A szolgáltatás vezetője szerint egyértelműen idegenkezűség gyanúja áll fenn, szerinte valaki illetéktelenül behatolt a telepre, és polisztirollal eldugaszolta az átfolyócsövet. Ez azért is meglepő, mert az üreget fémfedő borítja. A rendőrségtől kivizsgálást kért az eset tisztázása érdekében. Kérdésünkre elmondta: bár szögesdrót is van a tetején, a telepet körülvevő kerítés nem túl magas, egy kis ügyességgel átugorható. A telep nem volt teljesen kész, amikor átvették, ezért egyelőre nincsenek térfigyelő kamerák, amelyek segítenének a helyzet tisztázásában, de a közeljövőben beszerzik.

Az udvarra kiengedett iszaplevet szombaton délelőtt eltakarították, Makfalváról vitt szivattyúval visszapumpálták a tartályba, a helyet többször is felmosták. Az interneten közzétett felvételeken a helyszínen kis szürke buckák láthatók, amelyekről *Berki Ferenc*, az MPP megyei elnöke azt állította, hogy már régebb kiengedett iszap maradványai, mivel az év folyamán többször is történt hasonló eset. Ezt Eleş határozottan cáfolta, szerinte a felvételeken sárbuckák vannak, ugyanis szombaton kotrógéppel üregeket ástak, hogy az iszaplé összegyűljön bennük, hogy ki lehessen szivattyúzni. A telepvezető biztos benne, hogy nem történt környezetszennyezés sem most, sem a múltban, rendszeresen van mintaelemzés, és a hétvégi eset után is vízmintákat vittek elemzésre a vízügyi hatósághoz mind a telepről, mind a Kis-Küküllőből. A kiengedett iszaplé nem folyt ki a telepről.

Újabb támadást indított Berki

Az MPP megyei szervezetének elnöke helyszíni felvételeket osztott meg a közösségi hálón, és felháborodottan kommentálta az esetet, kérdőre vonva a történtekért a polgármestert. Berki Ferenc szerint most a fertőtlenítés az elsődleges, „de az első adandó alkalommal a felelősség megállapítása következik”. A politikus azt ígérte: mindenki felelni fog az esetért.

Berki Ferenc és a városvezető között egyáltalán nem felhőtlen a viszony, amióta néhány éve az amúgy erdőszentgyörgyi MPP-s helyi képviselőt eltávolították a városi tanácsból. Azóta Berki folyamatosan bírálja a városvezetőt, a múltját, a munkáját, az egyéniségét és a közösséghez való viszonyulását, az utóbbi időben pedig gyakorivá vált az üzenetváltás. Most azzal vádolta meg a városvezetőt, hogy százmilliókból épített „tákolmányt” vett át, és valójában a szennyvíztelep sohasem működött rendesen, gyakran okozott kellemetlenséget a helyieknek.

Csibi Attila Zoltán pénteki bejegyzésében felháborítónak nevezte, hogy valaki arra vetemedik, hogy eldugaszolja a szennyvíztelep átfolyóját. Ugyanakkor érdekesnek találta, hogy Berki „minderre rákészülve, hipergyorsasággal adja közzé, hogy nagy a baj, lopunk, csalunk… Holnap lehet, hogy már gyilkosok is leszünk”. Az elöljáró úgy döntött, többé nem válaszol az őt célzó támadásokra, hozzátéve, „szomorú, hogy most már nem csak engem támadnak, hanem szabotálják a közszolgáltatást is. Ne játszszunk az emberek mindennapjaival és a családok nyugalmával!” – figyelmeztetett üzenetében a város első embere.

Eleş Vlad úgy véli, az eset kapcsán jogtalanul támadták a közszolgáltatást, hiszen rajtuk kívülálló okok miatt történt az incidens, és ők mindent megtettek a környezet és a lakosság megóvása érdekében. A közösségi hálón közzétett felvételek, állítások kapcsán megjegyezte: ezekkel egyebek mellett rágalmazták a közszolgáltatót, amiért feljelentést tesznek a bíróságon.

Év vége vagy világvége?

Mózes Edith

Azt mondja a tudós Jeane Dixon, hogy 2020-ban (is) lesz világvége. Igaz, ez már a második „hosszabbítás” részéről, mert az első világvégével 1962-ben ijesztgette az ijedős embereket, de aztán semmi sem lett belőle. Ez a Jeane Dixon Jézus eljövetelét és az Antikrisztus pusztulását újabban 2020-ra teszi.

Ám ha Dixon világvégéje mégsem jönne össze, akkor máris ott van F. Kentone Beshore, aki azt állította, hogy Izrael alapítása (1948) után 40 évvel eljön a Megváltó, amikor azonban ez sem történt meg, „kitolta” a dátumot, és legközelebb 2021-re jósolja a világégést. Ellenben Riaz Ahmed Gohar Shahi óriásüstököst vár 2026-ra, ami becsapódik a Földbe, és ezzel megszűnik az élet. Persze, ha nem teljesedik be a két korábbi jóslat, s nem pusztul el 2020-ban vagy 2026-ban a világ. Akkor várhatunk egy újabb időpontot.

A világvégét előrevetítő jóslatok sora itt nem ér véget, de a többire még várni kell.

Érdekes dolog ez a világvége. Évente ezrek jósolnak valamikorra világvégét, ezekből persze csak néhány terjed el és kelt pánikhangulatot.

2019-re világháborút jósolt Nostradamus is. A 16. században élő jós egyvalamit maga sem jósolhatott meg: hogy évente a nevéhez fűződik majd megannyi világvége és egyéb szörnyű prognózis. Ez idén sem változott. Csak éppen úgy néz ki, hogy megint elmarad.

Egyébként Nostradamusnak tulajdonították már a hitleri szörnyűségek és a szeptember 11-i New York-i terrortámadás előre látását. Amelyek sajnos megtörténtek.

Egyes vélekedések szerint a világvége 2046-ra várható, ezt azonban egy 2019-ben kirobbanó, apokaliptikus világháború előzi meg és okozza, amely majdnem 3 évtizedig tart majd. Hála istennek, nem tört ki a világháború. Az ehhez az évhez – ami lassan múlt időbe kerül – fűződő további jóslat szerint áradások sújtják Európát, egy katasztrofális kimenetelű földrengés tör ki Kalifornia és Kanada között. A Közel-Keleten erősödik a vallásos fanatizmus, azonban a valós veszély egy aszteroida lett volna (amelynek február elsején kellett volna becsapódnia). Mások szerint 75 ezer az egyhez az esélye annak, hogy a következő 17 évben véget érne az élet a Földön, és ez a veszély folyamatosan csökkenni látszik.

A jóslatoknál talán csak a kommentek érdekesebbek. Például az, hogy egy világvége lesz, és azt nem egy üstökös vagy egy „világégés” fogja okozni. Mert egy üstökös nem képes az egész földet elpusztítani. De ha mégis megtörténne, a bolygó nem tűnik el végleg, „mivel a szétszóródott földdarabok újra összeállnak, és létrejön egy másfajta Föld”.

Másokat meg „különösebben nem izgatja” a dolog, egyszer úgyis meghalunk. Megint mások „várnak, és csendben élnek, hogy minden rendben legyen körülöttük” ...

A már menetrendszerű rendszerességgel bejelentett világvége egyszer biztos bekövetkezik. Amit a székelyek jó idő esetén a focipályán, esős időben a kultúrotthonban tartanak meg.

De minek törjük ezen a fejünket? Majd eldönti Trump vagy Putyin!

Ország – világ

Rendeletek a parlamenti vakáció idején

Kihirdette Klaus Iohannis államfő azt a törvényt, amely lehetővé teszi, hogy rendeleteket hozzon a kormány a parlamenti vakáció alatt – közölte az Államelnöki Hivatal. A jogszabály a következő területeken engedélyezi, hogy rendeleteket adjon ki a kormány: pénzügy, gazdaság, energiaügy, üzleti környezet, közmunkák, fejlesztés és adminisztráció, belügy, közlekedés, infrastruktúra és kommunikáció, egészségügy, kultúra, európai alapok, valamint bizonyos törvényerejű jogszabályokba foglalt határidők elhalasztása vagy módosítása. *(Agerpres)*

Január 6-án életbe léphet a költségvetési törvény

Január 6-án életbe léphet a 2020-as állami költségvetés törvénye, amennyiben nem támadják meg az Alkotmánybíróságon – közölte hétfőn Raluca Turcan miniszterelnök-helyettes. A kormányülés elején Turcan rámutatott, lezárult a parlamenti eljárás azzal a három jogszabállyal kapcsolatban, amelyekért a kormány felelősséget vállalt a parlament előtt, köztük az állami költségvetésről szóló törvény is. Hétfőtől számítva két napig lehet alkotmányossági kifogást benyújtani ezek ellen. *(Agerpres)*

Fokozott ellenőrzések

Fokozott ellenőrző akciót fog folytatni a Munkaügyi Felügyelőség a jövő év folyamán a feketemunka felszámolása érdekében, jelentette ki Violeta Alexandru munkaügyi miniszter. 2020-ban sűrűn ellenőrzik azokat az ágazatokat, amelyek hagyományosan tövénytelenül dolgoztatják az alkalmazottakat, mutatott rá a tárcavezető. Violeta Alexandru hangsúlyozta, támogatta a részmunkaidős szerződések túladóztatásának felszámolását, mivel minden állampolgárnak csak annyit kell adóznia, amennyit dolgozik. *(Agerpres)*

Jelöltállítás márciusig

A liberálisoknak március elsejéig ki kell választaniuk jelöltjeiket a polgármesteri tisztségre az ország minden egyes településén, jelentette ki vasárnap Ludovic Orban kormányfő, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke. Hozzátette: legkésőbb március 15-én elkezdik a jelölések benyújtásához szükséges aláírások gyűjtését. Arra a kérdésre, hogy a PNL a Mentsétek Meg Romániát Szövetséggel (USR) közösen indít-e jelöltet Bukarest főpolgármesteri tisztségéért, Orban azt válaszolta, hogy részletes elemzés és közvélemény-kutatás elvégzése nyomán döntenek majd ebben a kérdésben. *(Agerpres)*

A műtőasztalon gyúlt meg a páciens

Gondatlanságból elkövetett emberölés gyanúja miatt hivatalból vizsgálatot indított a bukaresti rendőrség gyilkossági osztálya a Floreasca kórházban, a műtőasztalon égési sérüléseket szenvedett páciens ügyében. A bukaresti sürgősségi kórház a hét végén közölte, hogy belső kivizsgálást indított, miután egyik páciensük égési sérüléseket szenvedett a műtőasztalon, majd később meghalt. A kórház közleménye szerint a súlyos betegségben szenvedő nő életveszélyes állapotban volt, ezért december 22-én megműtötték, hogy stabilizálják állapotát. Ekkor következett be a „szerencsétlen esemény”, amelynek során a beteg égési sérüléseket szenvedett. Azt is hangsúlyozták, hogy az ügyben az egészségügyi minisztérium is ellenőrzést folytat. *(Agerpres)*

Gondot okozott a havazás

Több megyében is gondot okozott a havazás és a hóvihar az elmúlt 24 órában – tájékoztatott hétfőn a katasztrófavédelmi főfelügyelőség (IGSU). A hatóság közleménye szerint Brassó megyében a 73A jelzésű országúton, továbbá három Neamţ megyei országútszakaszon és több megyei úton (Botoşani, Galac, Iaşi, Neamţ és Suceava megyében) is fennakadások voltak a közúti forgalomban. A katonai tűzoltók a helyi hatóságok segítségével 36 járművet szabadítottak ki a hó fogságából, ezekben összesen 64 személy utazott. *(Agerpres)*

A turizmusban dobogós helyen

Az Európai Unió 28 tagállamából 25-ben fejlődött a turizmus a 2018-2019-es téli szezonban, a legnagyobb, 8,6 százalékos növekedést pedig Romániában jegyezték – derül ki az EU statisztikai hivatala, az Eurostat által hétfőn nyilvánosságra hozott adatsorokból. Románia mellett dobogós még Horvátország (7,4%) és Lengyelország (7,3%). Mindössze két országban mértek visszaesést az idegenforgalom tekintetében, Görögországról (-8,3%) és Máltáról (-3,5%) van szó. A külföldi turisták körében a legnépszerűbb célpontok Spanyolország (20%), Olaszország és az Egyesült Királyság (12-12%), Ausztria (10%), Németország és Franciaország (9-9%) voltak. *(Mediafax)*

Mérleg

(Folytatás az 1. oldalról)

végleg, és lehetővé teszi, hogy az említett folyamatokat lebonyolító rektor egy új mandátum során tovább vezesse az intézményt.

A legemlékezetesebb esemény

2019 számomra félig tele levő poharából nem hiányoztak a kellemes meglepetések sem. Egy szórványközösség tagjainak tartását, önbecsülését, nemzeti öntudatának eredetét keresve kiderült, hogy egy hivatását felelősen gyakoroló értelmiségi, egy református lelkész milyen nyomot tud hagyni közel fél évszázad során nemcsak gyülekezete, hanem egy település más vallású és nemzetiségű lakosaiban is. A 2019-ben száz éve született nagysármási Hermán János református lelkészről gyűjtött vallomások közül egyet ajánlok most olvasóink figyelmébe.

Nemzeti büszkeséget, tartást tanított

Székely Rozália (szül. Bolla), a nagysármási szórványbentlakás nevelőnője 1957-ben született. Lányneve olasz eredetű, a nagyszülei magyarországi telepesekként a Bakonyban levő Oszlopról érkeztek Nagysármásra.

– Különös módon kötődünk Hermán Jánoshoz. A családunkkal való kapcsolata négy nemzedéket ívelt át – válaszolja érdeklődésemre. – A tiszteletes úr első halottja 1951 januárjában a dédnagyapám, Bolla János volt, az első kántora édesanyám, utolsó konfirmandusa 1995 nyarán Krisztina lányom.

Középtermetű, köpcös ember volt, gondolom, a sok járástól rokkant meg, mert amikor Sármásra került, nagyon szép szál fiatalemberként mindenki fölnézett rá. Az arca kerek volt, megragadóan magas homlokkal és tiszta tekintettel, amivel nem rád, hanem valósággal beléd nézett. Megható volt az alázat, ahogy az emberekhez közeledett.

Örök rejtély marad számomra, hogy Hermán tiszteletes úrnak honnan volt annyi ereje, energiája, és mikor volt mindenre ideje, hiszen napirenden volt a hírekkel, a tudományos felfedezésekkel, amellett, hogy örök világ gyalogolt a környező tanyákra, falvakba, és csak egy-egy lószekér gazdája sajnálta meg, és vette fel, más nem is járt ezeken a mezőségi utakon. Ő viszont rendíthetetlenül ment a hét lájbijával, bakancsával, botjával. Ahogy hűvösebbre vált ott az idő, egy-egy újabb mellényt vett fel, ezért mondtuk mi, gyermekek, hogy hét lábija van a tiszteletes úrnak. Nagyon fontos volt számára az istentiszteletek előtt tartott vasárnapi iskola, és néha úgy belefeledkezett a gyermekeknek való magyarázatba, hogy valósággal ömlött belőle a szó. Ott tartotta a vallásórákat, ahol jelenleg a szórványbentlakás tanulószobája van. A konfirmálás az én korosztályom számára életre szóló élményt jelentett. Egész nyáron készültünk, a vallásórák délután kezdődtek, és az este mindig ott ért. Vallástörténetet, a nagy reformátorok életét, a történelmünket tanította, és ezzel együtt a nemzeti büszkeséget, tartást is. Egy nagyalakú „egyetemista” füzetbe írtuk, amit diktált. Minden kérdést le tudott fordítani a mi nyelvünkre, és meg is magyarázta. Nyelvészkedett egy-egy kicsit, nagy ellensége volt a finnugor tanoknak, amit Bécs találmányának tartott. Az osztrákoknak – véleménye szerint – az volt a céljuk, hogy kizökkentsenek a régi múltunkból, mert Nimród nemzetségeként történetünk a bibliai népekig vezethető vissza.

A teremben, ahol a vallásórákat tartottuk, négy-öt sor pad volt. Hermán tiszteletes a katedránál ült egy olyan hosszú pálcával a kezében, ami elért az utolsó sorig. Amikor beszélni kezdett, hátraengedte a fejét, és félig lehunyta a szemét. Ennek ellenére, ha a hallgatóság figyelme elkalandozott, azonnal észrevette, és meglegyintette a homlokunkat a pálcával, amitől rögtön csend lett. Volt valami impozáns benne, amivel már eleve hatott ránk. Egyszerű öltözete ellenére, amikor megjelent, mintha aura vette volna körül.

A parókia udvarán volt egy szilvafa, „tudományos” nevén a pap szilvája, de soha nem derült ki, hogy milyen rajta az érett gyümölcs, mert zölden leszedtük. – Drága lelkeim – könyörgött –, úgyis ti eszitek meg, hagyjátok megérni, és huncutul engedte, hogy azt higgyük: túljárunk az eszén. Amikor kiszáradt a szilvafa, egy diófát ültetett a helyébe.

1972-ben 37-en konfirmáltunk, pedig tiltották akkoriban. Szombaton, órák után a tanító bácsi és egy tanár úr állt a templom kapujánál, és szidtak, hogy miért megyünk vallásórára, de mi lennebb kerültünk, és átszöktünk a kerítésen, mert a tiszteletes úrnak szent volt a szava.

Hogy a kissármásiakat is felkészítse, a teljes kátét lefordította románra, és úgy magyarázta meg nekik, hogy megjegyezzék.

A sármási románok is tisztelték, és az 1990-es hírhedt márciusi napokon, amikor a helyi ortodox pap és a csehtelki románság nagyon megindult, hogy „rendet tegyenek”, elég volt János bácsinak megjelennie, hogy mindenki visszalépjen. Néhány felbuzdult magyar Vásárhelyre akart menni, de ő lement a központba, és nyugalomra intette őket. „Drága lelkeim” – mondta jellegzetes szavajárásával –, nem szabad forrófejűsködni, mert annak utóhatása lesz, és ugyanezt mondta el románul is – emlékezik Székely Rozália, és kibuggyan a könnye. – Nagy „respektje” volt mindenkinél. Úton-útfélen tanított, és akármilyen későn mentünk el a papilak előtt, a szobájában mindig világosság volt, olyankor olvasott, német, francia tudományos lapokat, amiket sikerült beszereznie.

Látnokként megjósolta a jövőt

– Érdekes módon látnok is volt, valósággal megjósolta, hogy milyen idők következnek, amikor a becstelenség és a vagyon lesz az erény, és a becsületes ember meghurcoltatik, ahogyan az Úr Jézust is meghurcolták. Mintha most is látnám, ahogyan mondja, hogy a tudomány kétélű fegyver, s ha így megy tovább, eltűnnek az évszakok is. Olyankor azt gondoltuk, hogy bolondokat beszél ez a pap, de mára bevált, amit akkoriban megjósolt. Az évszakok valóban eltűntek, a forróságból fagyba, fagyból melegre fordul az idő. Rendkívüli dolgokat látott előre, és nemcsak prédikálta, hanem meg is élte, amit mondott. Feltűnő volt számunkra, hogy otthon, a családban magázta a gyermekeit, és mivel közel laktunk, és édesanyám évekig kántor volt, nagyobbacska fejjel egyszer megkérdeztem, hogy miért magázza a gyermekeit. Erre azt válaszolta, hogy „drága lelkem, a gyermek akkor tanul tiszteletet, amikor tiszteletet kap”. Ez nagyon mélyen bennünk maradt, akárcsak az, amit az anyanyelvről mondott:

– Aki nem ír helyesen, és nem beszéli helyesen az anyanyelvét, az nem szereti az édesanyját – mondta, amitől elszörnyedtünk, majd hozzátette: azért mondják, hogy anyanyelv, mert azt meg kell becsülni. Ha nem becsülöd meg, akkor édesanyádat sem tiszteled – magyarázta, és ebben nőttek fel nemzedékek, s tették áldott hellyé Nagysármást, amelynek akkoriban volt egy nagy papja, egy nagy orvosa Páll doktor személyében, és egy kiváló tanári kara: a történelem-földrajz szakos Mihály Gyurka bácsi, egy galamblelkű, gyermekközpontú pedagógus, Incze Réka, a csodálatos magyartanárnő és Lovász János tanító bácsi, aki írni, olvasni és becsületre tanított. Nemzedékek emlékeznek rájuk nagy szeretettel, ők mentették át, tartották meg ezt a vidéket a múlt rendszer legnehezebb időszakában.

Hermán János tiszteletes úgy élt, hogy szó szerint betartotta: mindenekelőtt az Isten, és aztán következik család és minden más. Valószínűleg ezért teljesült a vágya is, hogy a templomban haljon meg, ahogy Kálvin János. A bűnvalló imádság után lerogyott, és megállt a szíve.

„Ezek az ajánlások bizonyítják, hogy én is voltam”

Ráduly Jánosnak szeretettel

Írók, költők, etnográfusok, művészek neki dedikált ajánlásairól kiadott kötetet tartott a kezében, és olvasott egy ajánlást: Ráduly Jánosnak szeretettel és köszönettel a szerzői estért, Sütő András. Ez a könyv az utolsó előtti kötete 2019-ben, mert egy éppen nyomdában van – tudtuk meg a minap Kibéden *Ráduly Jánostól*.

Mózes Edith

Fotó: Nagy Tibor

– Ezek az ajánlások bizonyítják, hogy én is voltam – mondta mosolyogva –, majd az Eminescu-költeményei fordításait tartalmazó kötetét mutatta meg, és közben elmondta, hogy eddig már tíz műfordításkötete jelent meg. Azt tartják, hogy Eminescut aránylag nehéz fordítani, mondja, és megmutatja azt az állami kitüntetést, amelyet Emil Constantinescu államfőtől kapott az Eminescu-fordításokért.

Egy másik könyvének címe Egy néptanító életútja, amely a Csókfalván 50 évig volt néptanítónak, Lőrinczi Dénesnek állít emléket. Ráduly elmondta, hogy dédnagyapja munkásságának 50. évfordulóján, 1928-ban, községi szinten ünnepelték meg az évfordulót. És fennmaradtak azok a dokumentumok, amelyek akkor készültek. Az atosfalvi tanító, Kálmán Venczel tartotta az ünnepi beszédet, verssel köszöntötte Orbók Gyula unitárius lelkész, és Bedő Dénes festőművész megrajzolta a portréját.

– Ezek a dokumentumok megtalálhatók a kötetben?

– Ezek: közlöm az ünnepi beszédeket, a két dedikált verset, az öregtől is egypár sort, amit a levéltárban találtam. Ebből állt össze az Egy néptanító életútja. A kötet 2018-ban jelent meg.

Jelenleg a 132. könyvem van a nyomdában

Ráduly János, bár 83. életévét tapossa, kijelentette: – A munkakedvem még nem veszett el, tele vagyok tervekkel. Jelenleg a 132. könyvem van a nyomdában Székelyudvarhelyen, és már várja a kiadó, hogy a tudománytörténeti írásaimat is végre adjam le. Pályafutásom során két tudománytörténeti vonatkozású anyagot is készítettem. Taglaltam például Szent-Györgyi Albert munkásságát. Ezeket az anyagokat főleg a Népújságban közöltem. Tulajdonképpen nem kerül nagy fáradságba a kötet összeállítása, mert ezek kész anyagok. Most már csak össze kell „söpörjem”, és megszerkesszem magát a kötetet, belopjak egy kis előszót.

2020-ra legalább négy vagy öt könyv kiadását tervezem.

***

A Romániai magyar irodalmi lexikon szerint Ráduly János néprajzkutató, költő, műfordító. 1937. október 27-én született Korondon. Ma Kibéden él.

A marosvásárhelyi Bolyai Líceumban érettségizett (1955), Erdőszentgyörgyön a líceumban nevelő, 1962-től Kibéden tanár, 1998-tól nyugdíjas. A Babeş-Bolyai Egyetemen magyar nyelv és irodalom szakos tanári oklevelet szerzett (1966).

Első írását a Vörös Zászló közölte (1959). Az Utunk, Igaz Szó, Művelődés, Napsugár, Tanügyi Újság, Ifjúmunkás, Hargita, Helikon munkatársa. Verssel szerepel a Megtalált világ (Mvh. 1968) c. antológiában; költőként évtizedekkel később jelentkezik újra (Az árnyékok lakodalma, 1995; Fény és gondolat, 1996).

Foglalkozik az erdélyi rovásírásos emlékek kutatásával és értelmezésével is. Gyermekirodalmi antológiákban a vers, ének, játék, mese óvodai felhasználását szorgalmazza.

1990-től tagja a Kriza János Néprajzi Társaságnak, a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaságnak; szerkesztőbizottsági tagja a korondi Hazanéző és a székelyudvarhelyi Székely Útkereső c. folyóiratoknak.

Nagyobbrészt saját gyűjtéseit tartalmazó kötetei: Kibédi népballadák (1975), A vízitündér leánya (Kis-Küküllő menti népmesék, Kv. 1978); Elindultam hosszú útra (A kibédi Majlát Józsefné Ötvös Sára népballadái, 1979); Tündérszép Mosolygó Ilona (Kibédi népmesék, 1980); Az álomfejtő fiú (Kis-Küküllő menti népmesék, Kv., 1985); Mikor a szolgának telik esztendeje (A kibédi gazdai szolgák életéből, 1987); Villám Palkó (Kis-Küküllő menti népmesék, 1989); Hold elejti, Nap felkapja (Kibédi találós kérdések, 1990); Táltos Marika (mesék, Korond, 1993); Szép Magdolna (Kibédi népmesék, Kv., 1994); A király táncos lovai (Székely tréfás mesék, Sepsiszentgyörgy, 1995); Rovásíró őseink (Adalékok rovásírásunk ismeretéhez, Korond 1995); Vetettem gyöngyöt (Népköltészeti tanulmányok. Székelyudvarhely, 1997); A rovásírás vonzásában (Korond, 1998); Nemzeti kincsünk, a rovásírás (Székelyudvarhely, 1998).

Verskötetei: Az árnyékok lakodalma (Gyermekversek, Székelyudvarhely, 1995); Fény és gondolat (uo. 1996).

Lefordította Eminescu Esticsillag c. költeményét (Székelyudvarhely, 1993); Nichita Stănescu-fordításait a Barátság c. antológia (Pécs, 1993) közölte.

Hétköznapi hősök, akik közöttünk járnak

Menyhárt Borbála

A szürke hétköznapok, azaz sajtótájékoztatók, események közepette viszonylag ritkák azok az alkalmak, amikor az újságíró egy-egy olyan témát vethet papírra, ami igazán közel áll a szívéhez. Amikor felmerült a kérdés, hogy a végéhez közeledő év során mi, illetve ki volt az, akinek a története mély nyomot hagyott bennem, azonnal két személy villant fel a gondolataimban: egy beteg kislány édesanyja és egy fogyatékkal élő fiatal lány, akik megtiszteltek azzal, hogy megosztották élettörténetüket velem, valamint olvasóinkkal. Nyitottan, őszintén, mosolyogva meséltek olyan dolgokról, amelyek terhe alatt, úgy érzem, túlzás nélkül állíthatom, hogy sokan összeroppannánk.

Nap mint nap jelennek meg a lap hasábjain önkormányzati vezetők, politikusok, akik beszámolnak munkájuk eredményeiről, sikereikről, megvalósításaikról, de túl kevés szó esik azokról a hétköznapi emberekről, akiket nem ismer a világ, de akiktől talán a legtöbbet lehetne tanulni, példát venni. Akik szótlanul, anélkül, hogy önsajnálatba merülnének, vívják mindennapi harcaikat megpróbáltatások közepette, azokban a mostoha élethelyzetekben, amelyeket a sors állított az útjukba. És teszik ezt úgy, hogy közben tudnak mosolyogni, erőt meríteni a mindennapok apró örömeiből. Ezekkel az emberekkel újságíróként, de elsősorban emberként élményt jelent megismerkedni, elbeszélgetni.

Szeptemberben adódott alkalmam beszélgetni az egyik „hétköznapi hőssel", *Ferencz Krisztinával*, a kis Ferencz Nóri édesanyjával. Nóri aranyos, barna szemű kislány, aki sajnos nem élheti a négyévesek felhőtlen mindennapjait, nem jár, nem beszél, ugyanis egy ritka betegséggel harcol. Az anyagcserezavaron alapuló mitokondriális betegség miatt Nóra szervezete nem bontja le a fehérjéket, és nem alakítja át energiává, így toxinok gyűlnek fel, melyek fokozatosan leépítik, károsítják az idegrendszert, érintik a látást és hallást, a szívműködést, a vese- és májfunkciókat. A család most egy innovatív génterápiára gyűjt, ez az egyedüli esély, hogy megmentsék Nóri életét.

Bevallom, bár előzőleg ismertem a családot, kissé félve vetettem fel nekik a kérdést, hogy megosztanák-e történetüket a nyilvánossággal, ugyanis az évek során találkoztam olyan beteg gyereket nevelő családokkal is, akik nem szerettek volna effajta nyilvánosságot. A Ferencz házaspár azonban rendkívül pozitívan és nyitottan viszonyult a felkéréshez. Bár nagyvonalakban ismertem a történetüket, mégis mély nyomot hagyott bennem az anyukával folytatott beszélgetés, hiszen egy olyan édesanya ült velem szemben, aki előzőleg már elvesztette egy gyerekét, és most harcol a másik életben maradásáért. A nap huszonnégy órájában, az év 365 napján.

Kívülállóként fel sem foghatjuk, mit jelent ez a mindennapos küzdelem. Ez a szülőpáros példaértékű lelkierőről és kitartásról tesz tanúbizonyságot nap mint nap, ahogy az édesanya fogalmazott, „örülnek minden együtt töltött napnak, minden mosolynak".

Krisztina végig mosolygott, miközben az ő kis harcos hercegnőjéről mesélt, aki az állapota ellenére gyakran jókedvű, nagyon szereti a gyerekek társaságát, és legjobb barátja egy tacskó, a család kedvence, amely csínytevéseivel mindig mosolyt csal a kislány arcára. De beszélt azokról a pillanatokról is, amikor éjszakákat nem alszanak, mert Nóri nincsen jól, amikor kínlódva viszi el taxival fejlesztésre, amikor egy-egy felmerülő problémára a külföldi, hasonló betegséggel küzdő gyerekek szüleitől kér tanácsot, mert a hazai egészségügy részéről nem számíthatnak támogatásra.

Bevallom, amellett, hogy megfogalmazódott bennem, mennyire csodálom ezt az édesanyát, a könnyeimmel küszködtem, és rádöbbentem, nem adok elégszer hálát a Fennvalónak azért, hogy egészséges gyerekkel áldott meg, és leperegtek előttem azok az alkalmak, amikor apró kis csínytevések miatt, ha túl zajos, ha nem fogad szót, túl szigorú vagyok, kiabálok vele. A feszült, rohanó hétköznapokban hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy az egészséges gyerek felbecsülhetetlen ajándék, ami nem csak úgy „kijár" nekünk, amit értékelni kellene akkor is, ha fáradtak vagyunk, akkor is, ha éppen rossz napunk van. Én nagyon hálás vagyok Krisztinának, mivel a története hallatán kissé „magamba néztem", elgondolkodtam ezen.

A másik interjúalany, akire csodálattal tekintek, *Nyikó Anetta*, egy huszonéves, fogyatékkal élő lány, akinek egy születési rendellenesség miatt nehezebb a sorsa, azonban ez nem akadályozza meg abban, hogy boldog, teljes életet éljen: egyetemet végzett, mesterizett, és programozóként dolgozik, emellett énekes, slammer, egy zenekar tagja, önkéntesként pedig mások megsegítésén fáradozik. És talán ami a leginkább csodálatra méltó, hogy árad belőle a pozitív kisugárzás, állandóan mosolyog.

Anettát a Sapientia egyetem évzáró ünnepségein több alkalommal is hallottam énekelni, és már akkor felfigyeltem az informatikát tanuló apró termetű lányra, akinek a hangja minden alkalommal sokaknak csalt könnyeket a szemébe. Nemrég egy könyvbemutatón hallottam újra énekelni, ahol a helyzet úgy hozta, hogy mesélt is magáról, és mély nyomot hagytak bennem a szavai, amikor a kérdésre, hogy mi ad erőt neki a mindennapokban, a következőképpen fogalmazott: „A hit. A hitem abban, hogy Isten nem véletlenül teremtett minket olyannak, amilyenek vagyunk. Hogy nem véletlenül élünk itt, és nem a világ egy fejlettebb pontján. És a hitem abban, hogy létrehozhatunk egy olyan társadalmat, ahol nem nyűg fogyatékkal élőnek lenni". Akkor döntöttem el, hogy meg szeretném írni a történetét.

A beszélgetésünk során világossá vált, hogy miért sikerült neki, bárhová is került, minden közösségbe könnyedén beilleszkedni, miért nem érezte kiközösítettnek magát. Anettát nem lehet nem kedvelni. Én magam is úgy érzem, hogy a több mint tízéves újságírói pályafutásom során ő volt az az interjúalany, akivel a legnagyobb élmény volt a beszélgetés. Magával ragadott a lénye, a mondanivalója, tele van álmokkal, tervekkel, poénkodva mesélt el élethelyzeteket, amikor a gyógytornán a szörnyű fájdalomról énekelve próbálta elterelni a figyelmét az édesanyja, és azt, amikor idegenkedve viszonyultak hozzá, de ő nem sértődött meg, hanem megpróbált lehetőséget kínálni az illetőnek, hogy jobban megismerje. Bár emberpróbáló dolgokról is mesélt, nyoma sem volt benne az önsajnálatnak. Ő a mindennapokban is ilyen, a hozzáállása példaértékű. Meglepetésemre azt is elárulta, hogy lehetősége lett volna külföldön, egy akadálymentesített országban szerencsét próbálni, mind a szakmájában, mind zenei téren magasabb szinten sikereket elérni, viszont nem ment el, mivel úgy érzi, neki itt van dolga. Itt, ahol nehezen jut át az út másik oldalára kenyeret vásárolni.

A szeretetláncot erősítik Szentbenedeken

Gligor Róbert László

Idén tizenkilencedik alkalommal rendezték meg az idősek karácsonyi köszöntését Nyárádszentbenedeken. A rendezvény célja, hogy családok és faluközösség közötti kapcsolat erősödjön, és egyben próbálnak évente a falu időseinek egy fénysugarat ajándékozni – emelte ki ünnepi köszöntőjében a szervező Együtt Nyárádszentbenedekért Egyesület elnöke. Ez az alkalom egyben ajándékdélután az időseknek, ifjaknak, gyerekeknek, családoknak, ahol évről évre néhány órára összeforr a közösség. *Nám Móréh Emese Mária* elnök karácsony öt legnagyobb ajándékát (a csoda, az idő, a hagyomány, az adakozás öröme és te) boncolgatta, ami nem kerül semmibe, és amiből az egyesület és támogatói szerettek volna mindenkinek juttatni ezen a napon.

Szabó Gergely Levente tiszteletes ünnepi áhítatát követően *Osváth Csaba*, Ákosfalva község polgármestere mondott köszöntőt, és az ünneplők üdvözölhették *Kelemen Hunor* ny. mérnököt, volt kultúrigazgatót is, aki Kelemen Gyöngyi egykori tanítónővel több mint egy évtizeden át szívvel-lélekkel a faluközösségért, a kultúráért, a megmaradásért munkálkodott Szentbenedeken.

Ezt követően az ünnepi ajándékműsorra került sor, az varázsolt az arcokra mosolyt, a szívekbe békességet. A helyi gyerekek Az öregember és az öreg pokróc című tanmesét adták elő, majd ünnepi műsort mutattak be Kilyén Kincső, Kilyén Krisztina és Incze Nóra gitár- és orgonakíséretével, ezt követően a Nagy Ottó vezette református egyházi kórus, a Móréh Zsolt vezette backamadarasi Kincses néptánccsoport és a gyönyörű dalt előadó Szakács Erika örvendeztette meg a közönséget. Ezután a meghívott, 60. életévüket betöltött személyeknek az egyesület élelmiszer-, az önkormányzat édességcsomagot nyújtott át. Az ünnepélyen négy idős személyt is köszöntöttek, a 100 éves Szabados Annát, a 92 éves Papp Károlyt, a 91 éves Szász Bertát és a Harasztkerékre férjhez ment, de az ünnepélyen részt vevő 95 éves Burján Bertát.

A rendezvényhez és az ajándékcsomagokhoz hozzájárult az Együtt Nyárádszentbenedekért Egyesület mellett az Ákosfalvi Polgármesteri Hivatal, a Napsugár népjóléti egyesület, a belga Kasterlee testvértelepülés, a harasztkeréki Farel cég nagylelkű tulajdonosa, Farkas Elek, akik „segítettek, hogy továbbadhassák a szeretet lángját". A nagy csapatmunkából kivette a részét az egyesület minden tagja, beleértve azt a tíz lelkes fiatalt is, akikkel 2019-ben gyarapodott a szervezet.

Aki egyszer enni kért

Nagy Székely Ildikó

Jó másfél évtizede, sapientiás időszakom legelején, egy csíkfalvi nyári gyakorlaton kedvenc tanárom csak ennyit fűzött az aznap esti élménybeszámolómhoz: maga most az élettel találkozott. Az azóta eltelt időben, újságírói munkám során sokszor visszatértek hozzám ezek a szavak, a hétköznapok arcát felvillantó élettörténet-sorozatom által pedig végképp a törzsvendégeimmé váltak. A történetek hallgatása közben lenyűgöző őszinteséggel nyílnak meg előttem a sorskapuk, ezért minden mesélőnek elmondhatatlanul hálás vagyok. 2019-ben talán leginkább Gábor Antal, a világhálón ételt kérő negyvenes férfi képében telepedett mellém és fogadott bizalmába az élet.

„Valaki tud adni nekem kaját? Ma még nem ettem" – így szólt a virtuális üzenet, ami valamikor január közepén került elém a marosvásárhelyiek Facebook-csoportjában. A segélykérő a nevét és a telefonszámát is feltüntette, leginkább ezzel keltette fel a kíváncsiságomat. Ügyeletes voltam éppen, így még a szerkesztőségből felhívtam, megkockáztatva, hogy egy poénosnak szánt helyzet főbalekjévé válok. Az üzenetrögzítő hangja válaszolt, többször nem is próbálkoztam. A városombeliek virtuális csoportjában közben egyre nagyobb lett a nyüzsgés, ironizálók és sajnálkozók versengtek a véleményformáló szerepért, míg végül egy nő le nem zárta a „meccset": tudatta mindenkivel, hogy sikerült felvennie az éhezővel a kapcsolatot, mi több, lakása elé hívta, és ételt adott ki neki az ablakon. Akkor már biztos voltam benne, hogy ez nem egy átverés története, arra viszont nem számítottam, hogy a bajbajutott visszahív. Aznap este azonban megszólalt a telefonom, Gábor Antal volt a vonalban. Két nappal későbbre beszéltük meg a találkozót egy magánvállalat székhelyén, ahol a jólelkű tulajnak köszönhetően a férfi még az internetes S.O.S. estéjén munkát és szállást is kapott.

Nem mondhatom, hogy cseppnyi félelem sem volt bennem, amikor a taxi a városszéli iparnegyed felé vette az irányt, de amennyire szorongtam, legalább annyira kíváncsi is voltam erre a gyermekien őszintének tűnő, bizonyára különös sorsú férfira. Antal az út szélén várt. Pár perc múlva már a cég irodájában, kellemes melegben próbáltunk hozzászokni egymás jelenlétéhez. Nehezen indult a beszélgetés. Korábban jó pár utcán élő megajándékozott az élettörténetével, és valamennyien könnyedén, a régmúltba visszavágyók szenvedélyével idézték fel a jobb időket. Az iroda tétova csendjében jöttem rá, hogy Gábor egészen más kategóriába tartozik. Szófoszlányok, mondatdarabkák utaltak arra, hogy gyermek- és ifjúkora pofonjait mindig felemelt fejjel fogadta, ezért is viselte meg annyira, és zárt köréje páncélt az utcán töltött három nap. Az, hogy virtuális segélykiáltása meghallgattatott, számomra olyan volt, mint egy kisebb, modernebb, de mindenképpen igazi megváltás. Ezért is lett a róla szóló történet címe: A harmadik napon.

Persze – mint általában a földi csodáknak – a Gáborénak is megvoltak a maga döccenései. Beszélgetésünk után még hetekig kereste a lelki zsákutcából kivezető ösvényeket, hiszen – bár kenyere már volt az asztalon, és fedél is jutott a feje fölé – önmagára nehezebb volt rátalálnia. Időnként külföldre vágyott, néha már össze is csomagolta hátizsáknyi cókmókját, aztán egyszer tényleg eltűnt a virtuális látókörömből. (Addig ugyanis szinte napi rendszerességgel küldött képeslapos jókívánságokat.)

Nem emlékszem már, hogy hetek vagy hónapok teltek-e el, mire újra üzent. Kisimult arccal, ragyogó szemmel tűnt fel virtuális ablakában, egy addig sosem látott, mosolygós nő oldalán. Ezután egymást váltották a Jóistennek hálát adó és az élet szépségét hirdető képek, mondatok. Egyszer azt is megjegyezte, hogy a borvíz útján találta meg a boldogságot.

Meggyőződésem, hogy nincsenek véletlenek, így abban is biztos vagyok, oka volt annak, hogy éppen a napokban találkoztunk újra Gáborral a virtuálisban. Elmesélte, hogy a mindennapjait megszépítő párkapcsolat egy fiatalkori szerelem megújulása. Harminc évvel ezelőtt, még motoros éveiben szeretett bele a székelyföldi lányba, aki most asszonyként fogadta be az életébe. Az interneten találtak ismét egymásra, tavaszra tervezték az esküvőt, és úgy néz ki, a baba is úton van – tudtam meg a férfitól, aki közel egy éve kopogtatott be üzenetével sokunk hétköznapjába, és akinek az elmúlt hónapok valóban elhozták azt a bizonyos nagybetűs második esélyt. Azt, ami a fagyos, kenyérillat nélküli napoknak is értelmet ad.

A természet kalendáriuma (CCCXCI.)

Kiss Székely Zoltán

Mintha alulról nyomnák, úgy dagad
most a sírok koporsó-forma dombja;
állj ki közéjük a friss hó-porondra
s nagy téli számadásra hívd magad.

(...) Nézz hátra most: nyomaid a havat,
a friss havat eljegyezték magadnak;
még sóhajtásaid is megmaradnak.
Az árva ember télen gazdagabb! (...)

– így kezdi 1937 karácsonyán Kolozsvár–Budapest között írt, **Márai Sándor**nak ajánlott ***Nagy téli nap*** című versét **Jékely Zoltán** – 17 évvel Trianon után. S így folytatja:

Mint kicsi tolvaj, egy ingben osontál
törvényszegőn meglopni a csodát,
mely bizonyíték volt: van Odaát
s van jobb erő a földi hatalomnál! (...)

A karácsony utáni első vasárnap, idén 29-én, a **Szent Család** ünnepe, melyet **XIII. Leó** pápa szorgalmazott még a XIX. század végén. Célja, hogy a már akkori századvég világában egyre inkább kikezdett családeszménynek imádságos alapokat adjon.

December 29-én, 1760-ban született **Diószegi Sámuel** is, Debrecenben. A teológia elvégzése után két évet töltött Göttingenben. Itt ismerkedett meg **Linné Károly** rendszerével, és elhatározta ennek magyar nyelvre való átültetését. Barátjával-sógorával, **Fazekas Mihály**al együtt írták meg a ***Magyar füvészkönyv***et 1807-ben. Kiegészítőjét, az ***Orvosi füvészkönyvet*** már önállóan írta és adta ki 1813-ban, függelékében több mint 1400 régi magyar növénynévvel. A Diószegi–Fazekas-féle füvészkönyv az első magyar növényhatározó, közel egy évszázadon át volt használatban. A növénynevek mellett az egyéb növénytani szakkifejezések miatt is fontos mű; utóbbiak jelentős részét ma is használjuk. **Arany János** így írt róla: *„Óhajtani lehet, hogy aki még valaha nyelvünkben újít, azt a népnyelv, népi észjárás oly teljes ismeretével és oly romlatlan nyelvérzékkel tegye, mint Diószegi, Fazekas, Földi.”*

Mindezek mellett a mindmáig használatos legtöbb magyar növénytani kifejezést, növénynevet nem ők, hanem a középajtai református pap, **Benkő József**, az **Aranka György** irányította ***Magyar Nyelvmívelő Társaság*** tagja hagyta reánk. Ily szavakat: *akác, árvalányhaj, békabuzogány, boglárka, borjúpázsit, ecetfa, füzény, galambvirág, gyermekláncfű, gyopár, hanga, harangrojt, hóvirág, hunyor, karalábé, medvehagyma, muskátli, napraforgó, nefelejcs, orbáncfű, paradicsom, repkény, vadgesztenye, varázslófű.*

December 29-én született, 1828-ban, **Szendrey Júlia** is.

Ti boldogak ott künn a temetőben,
Kik alusszátok örök éjetek;
S én boldogtalan, szánalomra méltó,
Hogy köztetek még most sem lehetek!
Oh, mert ki nem fogy az inségnek árja,
S az üldöző sors soha sem pihen,
Egyik csapása a másikat éri,
S ki tudja, mennyit bir még el szivem (...)

360 évvel ezelőtt, december 30-án költözött a Házsongárdba **Apáczai Csere János**, s ugyane napon, 223 éve, 1796-ben született az árvízi hajós, **Wesselényi Miklós**.

Rá egy napra emlékezzünk meg az 1839. december 31-én Sepsikőrispatakán született **Kálnoki Bedő Albert** erdészről. Jogi tanulmányai után a marosvásárhelyi táblánál dolgozott, majd 1860–64-ben elvégezte a selmecbányai erdészeti akadémiát. 1864-től az Erdészeti Lapok munkatársa, utóbb szerkesztője, az 1866-ban alapított Országos Erdészeti Egyesület titkára, majd első alelnöke volt. **Divald Adolf**fal és **Wagner Károly**al együtt készítette elő az 1879-i erdőtörvényt – az első ökológiai szemléletű magyar jogszabályt. Híres, négykötetes munkája 1885-ben jelent meg ***A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása*** címmel. E mű a Kárpát-medencei terepbiológusok máig nélkülözhetetlen alapforrása.

Az év utolsó napja Szent **Szilveszter pápa** ünnepe. Az év utolsó napja a reformátusoknál a hálaadás és a számvetés napja.

Bájos hiedelmek (is) tartják életben a természet rendjéhez igazodó szokásokat e napon is. Szilveszterkor és újévkor ha lencsét eszünk, az év során sok pénzünk lesz, a malachús szerencsét hoz. De nem szabad baromfihúst enni, mert az elkaparja a szerencsénket. Egyesek szerint a hal sok pikkelye sok pénzt jelent, míg mások úgy vélik, hogy a hallal együtt elúszik a szerencse is. Azt is tartják, hogy nem szenvedünk hiányt az új évben, ha nem faljuk fel az összes, szilveszterre készített ételt. Általánosan elfogadott hiedelem, hogy újév napján tilos a szemetet kivinni a házból (kidobjuk vele együtt a szerencsét is), tilos mosni, de főleg teregetni (a kiterítésre, vagyis halálozásokra utal). Nem jó bármit is kölcsönadni ilyenkor, mert nehezen jön majd vissza a házba, ráadásul egész éven át minden kifelé megy majd onnan. Január elsején nem mindegy, hogy kit engedünk először a lakásba: a férfiak szerencsét hoznak, a nők épp ellenkezőleg. Áll ez a telefonos BÚÉK-kívánságokra is. Azt is jól meg kell gondolni, hogy mit teszünk először újév napján, mert jó eséllyel gyakran tesszük majd ugyanezt egész évben. Sokan ezért elsején le sem fekszenek napközben, nehogy a betegség, ágyhozkötöttség nyűgjét vonják magukra.

A néphiedelem szerint ekkor a jószágok emberi nyelven szólalnak meg. Szilveszter a babonák mellett a jóslások napja is, elsősorban az időjárással és a szerelemmel kapcsolatban. Ilyenkor lehet megtudni varázslatokkal, praktikákkal, hogy mit hoz az új év. Eladósorban lévő lányok közkedvelt foglalatossága ilyenkor a gombócfőzés: 13 gombócból tizenkettőbe egy-egy papírcetlit tesznek a lehetséges jövendőbelik nevével, és amelyik gombóc először feljön a víz tetejére, az rejti a leendő férj nevét. Ha üres, abban az évben a lány nem megy férjhez. S lehet próbálkozni az ólomöntéssel, méhviaszöntéssel, tintapacával is. A furcsa formákba kellő fantáziával bármit bele lehet látni.

Nyomaid a havat, a friss havat eljegyezték magadnak

Régóta szokás a hagymakalendárium: a hónapokat jelképező 12 gerezd fokhagymát vagy 12 szelet vöröshagymát kell besózni szilvesztereste. Amelyik szelet/gerezd reggelre nedves lesz vagy levet ereszt, azt mutatja, hogy abban a hónapban sok eső várható. A népi időjósok szerint az északi szél hideg, a déli enyhe telet hoz. Ha szilveszter éjszakáján esik az eső, reggel pedig fénylik a nap, akkor nem lesz jó termés, de ha egyforma éjszaka és reggel az időjárás, akkor bő termés várható.

Ha trombitával, cintányérral nagy zenebonát csapunk, a hagyományok szerint az óévet gonosz szellemeivel együtt űzzük el.

Moldvai csángók őrzik eredeti jelentésében ezt a szokást, a hejgetést. A legények elsősorban a lányos házakat keresik fel. A mondókát ostorok csattogása, harangszó, furulya, dob és a köcsögdudához hasonló „bika” hangja kísérte. A hejgetés a búza élettörténetét mondja el a mag elvetésétől a kenyér elkészültéig.

A természet körforgásában újjászülető termékeny búzamag már az első földművelő kultúrákban is az élet kifejeződése. Mezopotámiában az élet lehelete. Az egyiptomi Ozirisz csírázó gabonamagvakkal születik újjá. A görög Démétér eposzi jelzője a „gabona”. A Kalevalában Vejnemöjnen árpát vet. A Bibliában Káin áldozati ajándéka búzamag. A magyarság számára különösen fontos gabona a búza; sok helyt nevezték életnek.

Trianon után száz évvel én is számvetést végzek – az élet történetét próbálom mesélni folyton-folyvást. Ily kalandozásokat kínálok Neked 2020-ban is, kedves Olvasóm.

Békés, boldog új esztendőt kívánva, maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2019-ben, Szilveszter napján

Még sóhajtásaid is megmaradnak

„Egy ünnepet, egy örömet az új évre”

Újévi aranycsitkók Magyarkirályfalván

Barabás László

Gyermekkoromban több csikóval kötöttem barátságot, simogatva őket a pajtában vagy ugrándozással a legelőn, ahová naponta kihajtottam etetni az anyjukkal együtt. Mindeniknek becenevet adtunk, de úgy is mondtuk, hogy az a piros, az a szürke, az a barna, az a *hóka* (fehér homlokú fekete) csikó, színük-szőrük alapján. Aranycsitkókkal akkor nem találkoztam, nem ismertem őket. Szóbeszédben hallottam az öregektől, hogy régente valamiféle *csitkó*, a *fehér ló fia* járt nálunk, a Küküllő forrásvidékén, karácsony táján, és ajándékot hozott a gyermekeknek. De azt mondták, hogy az már csak a mesében létezik.

Készül az egyik aranycsitkó

Felnőttkoromban aztán kezdtem megismerni az aranycsitkókat is, igaz, először csak könyvek lapjain. Horváth István írói falurajzában – Magyarózdi toronyalja – azt olvastam, hogy náluk újév hajnalán járt az aranycsitkó, nyihogott az ajtók előtt, de a gyermekeknek nem volt szabad meglátniuk. Más környékbeli településeken sem, ahol az *aranyos csitkó* vagy éppenséggel az *aranyos micskó* járta a falu házait. A nevük mutatja, hogy ezek is valamiféle különleges csikók, titokzatos lények lehetnek, a fehér ló fiának rokonai. Hát nézzünk utánuk, hogy mifélék! Hogyan, mi célból és mikor jelennek meg a gyermekeknek? Az ezredfordulón vajon hol és miként élnek aranycsitkók? Vannak-e még egyáltalán, vagy kipusztultak? Esetleg csak a színük-szőrük, nevük változott?

Ennek eredtem nyomába a Maros és Küküllők néprajzi vidékén, a Dicsőszentmárton–Balázsfalva–Nagyenyed–Torockó által határolt terület mintegy tizenöt településén. Sok aranycsitkóval megismerkedtem, a szóbeszédben, egyet sem tudtak mutatni, csak mondani, hogy nálunk ilyen volt, náluk olyan, nálunk ekkor szokott jönni, nálunk így és így néz ki. De beszéljünk róluk akkor is, amikor jönnek, és hadd lássuk azokat az aranycsitkókat! Ez történt 1993 decemberében és 1994. január elsején hajnalban a Kis-Küküllő menti Magyarkirályfalván, Szabó Anna (szül. 1937) és Csíki Zsuzsanna (szül. 1939) házánál. A továbbiakban őket és családtagjaikat kérdeztem, beszéltettem, Bálint Zsigmond és Miholcsa Gyula barátommal pedig együtt néztük (és megpróbáljuk mutatni is) az aranycsitkókat. Ismerkedjünk és barátkozzunk velük!

„Mikor jön az aranycsitkó?”

* Újesztendőkor jár ez a csitkó. Karácsonykor jár az angyal, hozza a karácsonyfát. Újesztendőre mondják az unokák: mama, mikor jön az aranycsitkó? Újesztendőkor, éjfél után 2-3 órakor csitkóztak, egészen 6 óráig. Mi úgy jártunk régebb.

A másik, a fehér, már az ajtó előtt

„Egyik a másiknak elmentünk csitkózni”

Megindult az ember, s a rokonságot körbejárta. Én is jártam. Keresztapák, nagyapák mentek aranycsitkózni. Hat, hét, tíz helyre is elmentünk. Vót egy kicsi csengettyűnk Mikor odaérkeztünk, csengettünk.

* Keresztapa, nagymama, kománé, ilyen közelebbi rokonok, szomszédok. Egyik a másiknak elmentünk csitkózni.

* Szerettem járni a csitkót. A gyermekeket ijesztgetni, megkérdezni és megörvendeztetni. Elmentünk a rokonokhoz, tízhez, tizenöthöz is. Ha a rokonság kisebb, kevesebb helyre kell menni.

„Úgy nézett ki, mint egy maszkuraféleség”

* Felöltöződtünk magunkra ahogy hétköznap jártunk itthon. Vettünk egy fejszét, s a fokát ügyesen bekötöttük rongyokkal, hogy ne üssük meg egyik a másikát. Az volt a feje. Kétfelől két nagy fület tettünk tolluseprűből. A bőre egy nagy ágyterítő, abrosz vagy lepedő. Azt rákötöttük, s akkor felvettük a fejünkre. Úgy nézett ki az illető, mint egy maszkuraféleség.

* Egyik ide futott bé, a másik tuva futott bé. Úgy jártak, hogy ütődtek egymásba, úgy mentek az aranycsitkók. * Mikor olyan helyre mentünk, hogy nem éppen közeli rokon, hogy meg lehessen mutatkozni, akkor ezt a csitkót nem vittük, csak egyszerűen mentünk. Hamar megnyitottuk az ajtót, behajítottuk azt a csomagot, s elszaladtunk.

Mit hozott az aranycsitkó?

* Ha megfogták, vagy ha a gyermekek észrevették, azt mondta a házigazdának: Várjál, hogy ezt a ruhát vessem le magamról. Lássák a gyermekek, hogy nem csitkó, hanem a keresztapjuk.

* Vagy heten-nyolcan, ennyien még fel szoktunk öltöződni. Ezek a mai fiatalok most már nem öltöződnek, mert újabb a világ. Szégyellik, hogy felvegyenek valami ruhát magukra, ugye lekacagják egyik a másikot, lenevezik.

* Egyszer megmutattam a kicsi unokáimnak napvilágon, nézzétek, ilyen vót régebb a csitkó. Azért csináltam, hogy ne féljenek tőle. A fejszét ügyesen bekötöttem, kétfelől tolluseprűt tettem. Mama, éppen ilyen volt a csitkó? Éppen ilyen.

„Csengetett, dobogtatott, nyerített”

* Mikor mentünk, csengettyűztünk. Bekötöttem egy fejszét, reatettem egy abroszt vagy pokrócot. Kétfelől két tolluseprűt s szakállának egy csengettyűt, hogy csengettyűzzön. Az ajtóban csengettünk, nyihogtunk, gyorsan bedobtuk a csomagot, s elszaladtunk.

* Falun nálunk nincs bezárva az ajtó. Jön a csitkó, görbén les, figyel. Csenget is. Úgy szokott csinálni, mint a ló: nyihaha, nyihaha! Régebb vittünk cukrot, vittünk diót, almát, birsalmát. Vagy vittünk egy pár zoknit. Nem volt csokoládé, nápolyszelet, mint ma.

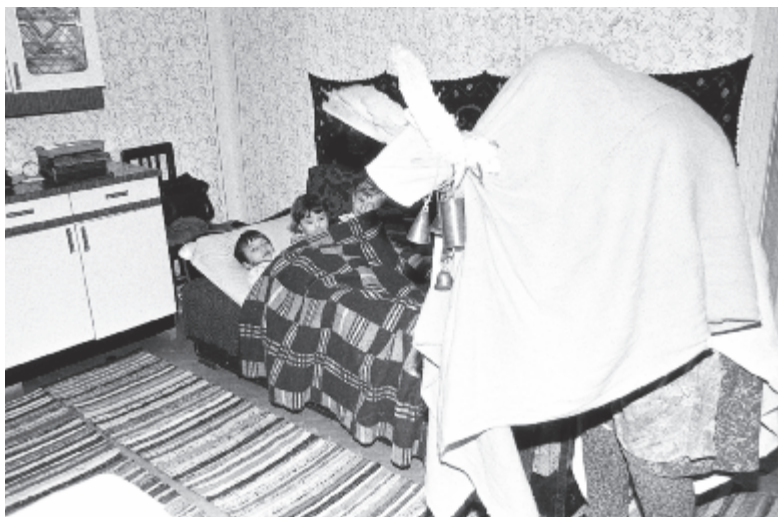

A találkozás pillanata

* Ördögségből pityókát is szoktak bedobni. Mikor mentünk, hogy szedjük fé, hát nem dió, mert pityóka. Ezt a fiatalok, a legények szokták, hogy vicceljék meg a szomszéd leányt vagy barátnőt.

* Papírtasakba bé vót téve dió, alma. Mikor bédobta mérgesen, a papír elszéjjedett, az alma, dió széjjelment a ház közepibe. Most már nem teszik papírba, hanem nájlonba. A nájlontasakban nem széjjed el szanaszét.

* A házigazda ébren van. Hamar felugrik az ágyból, szalad a csitkó után, s ha megfogja, visszahozza azt az illetőt, megkínálja egy pohár pálinkával vagy borral, kaláccsal, süteménnyel.

* Bédobtuk a csomagot, ami elé vót készítve, s avval mentünk is. Ha el tudtak csípni vagy fogni, akkor megállottunk, s ha nem, akkor mentünk tovább.

* A gyermekek nagyon szeretik ezt az ünnepet. Már napokkal azelőtt készülnek. Eztet örökeltük, és csinálunk a gyermekeknek egy ünnepet, egy örömet az új évre.

* Mesélte egyik unokatestvérem, aki királyfalvi volt, mondta a leánykáinak karácsony után, hogy no, most kell járjon az aranyos csitkó. Nekik járt, ott járt, de nálunk Dombón nem. Hozott ajándékot a gyermekeknek, mint az angyal.

„Né, kaptál egy csitkót, egy ajándékot”

*A csomagokra ráírják most, hogy kitől van. Ez a keresztanyád csitkója, ez a nagynénéd csitkója. Eddig jártak éccaka, korán reggel, most már nappal járnak. A keresztanya behozza az ajándékokat a gyermekeknek, azok örülnek. Megcsókolják keresztgyermeküket. A kománét megkínálják egy pohár borral vagy süteménnyel.

* Körülbelül nyolc-tíz évtől elmaradt az a szokás, hogy felöltöznek. A mai fiatalok nem öltöznek fel. Bé van téve a csomagba csokoládé, ruhanemű, pénz. Arra ráírják a nevit, akinek viszik. Van olyan gyermek, hogy kap még ötöt-hatot is. Né, kaptál egy csitkót, egy ajándékot!

* Én az este is felöltöztem aranycsitkónak, s bemutatkoztam az unokáknak. Gézuka hétéves, Annamária négy. A kicsike még félt. Kérdezgettem őket: gyermekek, ti tudtok vaj egy verset?

A kis Jézus aranyalma,
Boldogságos szűz az anyja,
Két kezével ápolgatja,
Lábaival ringatgatja.
Ó te dudás, mit prédikálsz,
Fényes az ég, nem kell lámpás.
Verjed, zengjed a citerát,
Zengjél Úrnak egy szép nótát.

* Ügyesek vagytok, ide jövőben is el fog jönni az aranycsitkó.

Ki volt az aranycsitkó?

– Mit hozott az aranycsitkó, Samuka?

– Almát, narancsot, cukorkát és pénzet.

– Minek örülsz a legjobban?

– A pénznek.

– Mit veszel rajta?

– Csitkót.

– Szereted a csitkókat?

– Igen.

– És mit gondolsz, Samuka, ki volt az aranycsitkó?

– Mama.

Szóbeszédben Szabó Annával: „Egy ünnep, egy öröm volt az új évre”.

A fényképeket Bálint Zsigmond készítette

Ady Endre egyik költeményének első három sorát idézzük a rejtvény fősoraiban.

ELSŐ SOR ÉS A MÁSODIK ELEJE

A MÁSODIK SOR VÉGE ÉS A HARMADIK SOR

L.N.J.

	A		ADMIRÁLIS VOLT (SIR FRANCIS)	PARIPA / MEGLEHETŐSEN NAGY		A MIEINK (OROSZ)	FRANCIA SZEMÉLYNÉVMÁS	CSILLAG (ANGOL)	ALÁ / KRISZTIÁN ... (JÓKAI-HŐS)		MAGYAROS DAL	VASTAG PÁLCA	BIOLÓGIAILAG LÉTEZIK	MOZI (NÉMET)	FÉL TÍZ! / LÉGIES, KÖNNYED		SZŐLŐTÁMASZ	ANGOL EGYÜTTES		RÓMAI 1550	V
	FÁBA VÉS				MÉLY NŐI HANG (OLASZ) / FR. ARANY					IKRAKŐ / LOPAKODIK						...ACHTUNG! (LE A KALAP.) / HÁZSOROK KÖZT VAN						
	HORDÓ VAN ILYEN / HERMAN... (TUDÓS)						RENDELKEZÉSÜNKRE ÁLLHAT / ZAMAT						ELŐTAG: IDEG / BOLYGÓ (VOLT)						EZT! / TARZAN FIA		
E		OPERASZERZŐ (FERENC)	476-IG TARTOTT / KÉSŐRE			SVÁJCI VÁROS / BÖLÖNI GYÖRGYNÉ BECENEVE						PORTUGÁL VÁROS / OL. HEGEDŰKÉSZÍTŐ CS.						KCSINYÍTŐ KÉPZŐ / LEAR KIR. EGYIK LÁNYA		
KIVÁLÓ SZAKI							DUBLIN LAKÓJA / HOSSZÚ NŐI SÁL		FÁB VÉS / ZOKOG			...CAPONE (GENGSZTER) / ...VALLI (SZÍNÉSZNŐ)		JÓD ÉS SZÉN VEGYJELE / RITUS KEZDETE			FEJ, ELSŐ (HÉBER) / RÓMAI 6			
KENYÉR (NÉMET)					USA NAGYTŐKÉS CSALÁD / ÖSSZECSENG KÉTVERSSOR					BELGIUMI VÁROS / Ő KÖVETKEZIK					ÉRME ELŐLAPJA / HAJAT VÁGÓ					
EBBEN AZ IDŐBEN						KONSTANCA ÓKORI NEVE / PUCCINI OPERÁJA					HOLT NYELV / ESZKIMÓ CSÓNAK					VALÓ / RAJT				
A TETEJÉRE				BECÉZETT ITAL / OLASZ NÉVELŐ					ELIGAZÍTÓ, TANÍTÓ / AZ ARGON VEGYJELE					... KIRÁLYA (E. LALO) / Q			HORDÓMÉRTÉK / IGEKÉPZŐ			
TOVA / MAGUK			NŐI NÉV V. AUTÓPÁLYA / BECÉZETT OSZKÁR					MŰV. TÖRT. (NÓRA) / SZÍNŰLTIG					ROVARPÁNCÉL ANYAGA / R. ALTMAN FILMJE						EZEN! / ÓRÓMAI RUHADARAB	
		OROSZ ÍRÓ (JURIJ) / ILDOMOS					ILION / ERDŐVIDÉKI VÁROS					NAPÓLEON MARSALLJA (JOACHIM) / BEMÁZOL						TYÚKFEJ! / ...VID (ZRÍNYI HŐSE)		
NAGY KONSTANTIN SZÜLŐVÁROSA				PÁLCA RÉSZE! / PELL... (FOGKRÉM)		A HÁZBA / KUGLI			FRANCAI RT. / MIKSZÁTH-HŐS (MIKLÓS)		A BÁRIUM VEGYJELE / MONDA			TORTASZELETEK! / BECÉZETT ZOLTÁN			MŰVÉSZI PÁROS / SKÁLAHANG			
NŐI NÉV (DEC. 1.)					CHATEAUBRIAND-MŰ / FÉRFI SORSA ... (JÓKAI)					KÖZLEKED. SZABÁLYZAT / ARAB SZÓ: FORRÁS					A KÉT ... (JÓKAI) / VASPÁLYA					
ÉGHAJLAT						HANGA / LÁM					RÉGI, FERDETT SZEKÉR / FÉLÉDES!					...PELIN (BOLGÁR ÍRÓ) / MAGAD					
TÉLI SPORT			FÜR ... (SZÍNÉSZNŐ) / FÉL ÖT!					BELGIUMI VÁROS / A METRÓ JELE					ÁGY (FRANCIA) / A KÁLIUM VEGYJELE				CSERNÁTONI VÁRROM / KILO (RÖV.)			
O																		AKKOR INDUL!		

Vörösmarty Mihály egyik maximáját idézzük a rejtvény fősoraiban.

1.

2.

L.N.J.

	M		MALASZTJELZŐ LEHET	PARIPA / INDIÁN TÖRZS		... SASZTRI (INDIAI POLITIKUS)	A GERMÁNIUM VEGYJELE	UDVARIAS MEGSZÓLÍTÁS	INDÍTÉK / BELLINI OPERÁJA		ANGLIAI FOLYÓ	FONTOS IPARI FÉM	IDŐS (RÖV.)	HUSZÁRPARANCS	GALLY / NŐI NÉV (JAN. 1.)		SZAG (LATIN)	ANAIS ... (USA-ÍRÓNŐ)		A VOLGA MELLÉKFOLYÓJA	Ü
	A RÁDIUM VEGYJELE				ELŐTAG: LEVEGŐ / OPUS (RÖV.)					SZAGGATOTTAN BESZÉL / SOKHÚRÚ HANGSZER						PORT. UTAZÓ (BARTHOLOMEU) / ... ÉS TÁRSAI (PETŐFI)					
	HIBÁZTAT / FŰSZEREZŐ						FRANCIA VÁROS / IFJÚ FEGYVERHORDOZÓ V.						HOZZÁTARTOZÓ / OLASZ ÍRÓ (ITALO)						NÉMET AUTÓJEL / ÉNEKEL	
E		NAGYTESTŰ PAPAGÁJ	ÁLLJ! (KÖZLEKEDÉSBEN) / ELŐTAG: EZER				KELETVIETNAM / FRANCIA SZOBRÁSZ					A BŰV. NÉGYZ. SZAVA / NŐI NÉV V. AUTÓPÁLYA						AZONBAN / JAPÁN FŐVÁROSA		
SZOKNYA ÉS KRUMPLI IS LEHET ILYEN						RECEPT (RÖV.) / KIEMELKEDÉS NÉLKÜLI			BANKBETÉT! / LYUKAS SÁL!		RÓMAI 4 / HIVATALI MUNKAHELY			ANTONOV REP. GÉPE / CSAPATTAGOK!			ISME / ARRAFELE!			
VIGYÁZ VALAMIRE / HASONLÓ, MEGFELELŐ					AKKOR (FRANCIA) / SPANYOL FŐNEMES					ANGOL LAP / INDIAI ASZKÉTA						VILLAMOS BUSZ / SZÓNOK					
						FÉRFINÉV (FEBR. 11.) / NÉMET ALAJOS					HATLÁBÚ ÉLŐLÉNY / HANGJEGYÍRÁS						HORDÓMÉRTÉK / POLÁRIS				NÉMET AUTÓMÁRKA
ZAVAROS KOR!				BÉCSI SPORTKLUB / TE ÉS Ő					HORDÓT MÉRŐ / AZ ÓN VEGYJELE						TOVÁBBÁ / LÁM			ENSZSZERV. / ALÁ			
FRANCIA RT. / NÉVELŐ			KÁRTYALETÉT / A SZABADBAN					CSEH AUTÓMÁRKA / MIKSZÁTH-HŐS (MIKLÓS)					... CALVINO (OL. ÍRÓ) / A TADZS MAHAL VÁROSA						A FOSZFOR VEGYJELE / OKTATÓ	
		KELLEMETLEN / ELÉG (OLASZ)					... EKBERG (SZÍNÉSZNŐ) / FEKETE ÉGÉSTERMÉK					OLASZ SZERELEM / SVÉD BOTANIKUS						MAGAD / KÖZEL TART		
...HAL (BÉKAPORONTY)				RÓMAI 501 / FILMSZTÁR (RICHARD)		KÁLIUMATOMOK! / KUGLI			CÉGFÉLE (RÖV.) / HORDÓ VAN ILYEN		10-ES LOGARITMUS JELE / TÖRÖK CSÓNAK			RAKATLAN! / ÜNNEPÉLYESEN ÁTAD			TÉRELVÁLASZTÓ / KERET			
KATONAI FOKOZAT					HOSSZÚ NŐI SÁL / KIPLING KOBRÁJA					...KUROSZAVA (RENDEZŐ) / A RAJNÁBA ÖMLIK					CERUZA / FRANCIA SZEMÉLYNÉVMÁS					TÜSKÉS ÁLLAT
TERMÉSZETFÖLÖTTI LÉNY						HANGA / NÉMÁN JÖN!					TEMESVÁRI ÍRÓ (ÁDÁM) / PÁRATLAN ESET!					...TRAGÉDIÁJA (BESSENYEI) / FR. ARANY				
TINTACSEPPEK!			CIGÁNY GYEREK / LITER (RÖV.)					NYERS OLAJSAV / SPANYOL AUTÓJEL					ÁLLATI FEKHELY / EZER!					VARRÓESZKÖZ / A METRÓ JELE		
T															SPANYOL FÉRFINÉV						

a Pro Economica
Alapítvány
Boldog új évet
kíván!

Kedves Marosszentgyörgyiek!
Jézus születésének ünnepe
ébressze fel bennünk az örök élet
reményét, emlékeztessen
mindannyiunkat Isten
határtalan szeretetére,
hozzon életünkbe még több türelmet
és elfogadást egymás iránt!
BÚÉK!
Sófalvi Szabolcs polgármester,
Birtalan István alpolgármester

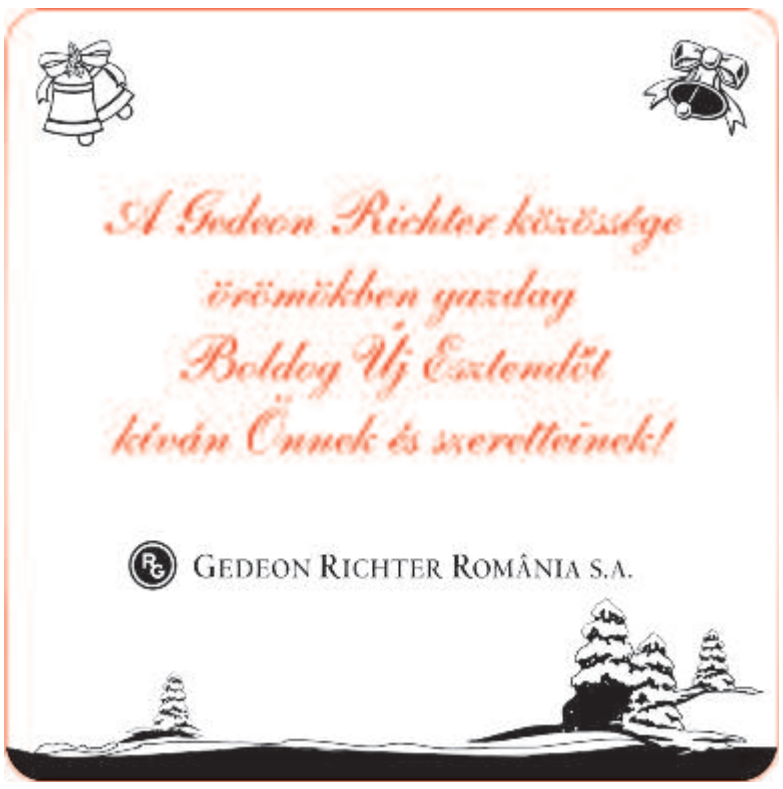
A Gedeon Richter közössége
örömökben gazdag
Boldog Új Esztendőt
kíván Önnek és szeretteinek!
GEDEON RICHTER ROMÂNIA S.A.

Meghitt ünneplést kívánunk minden
jelenlegi és jövendőbeli munkatársunknak,
partnerünknek és alkalmazottunknak.
Köszönjük, hogy idén is bizalmat szavaztak
a Holland Contractingnak!
HOLLAND
CONTRACTING
ÁLDOTT
KARÁCSONYT
BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁN
a Holland Contracting!
www.hollandcontracting.ro
Marosvásárhely
Bolyai utca 1/A
Holland Contracting
+40 770 764 901

Sikeres
új esztendőt
kíván ügyfeleinek
és alkalmazottainak
a Beltrand
autómosó!

Eredményekben
gazdag,
nagyon boldog
új évet kíván
a Siletina – Helyi
Közszállítási
Vállalat!

DORA
OPTICS
KELLEMES ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK!

Boldog új évet,
álmaik valóra
válását kívánja
a Kobak
könyvesbolt!
Kobak

Megalakult a Magyar Nyugdíjasok Klubja

December 18-án tartotta alakuló ülését a Magyar Nyugdíjasok Klubja. Az eseményre az RMDSZ Maros megyei székháza gyűléstermében került sor. A rendezvényről *Gál Évát*, az Erdélyi Magyar Baloldal platform elnökét, a klub főszervezőjét kérdeztük.

Mózes Edith

Gál Éva elmondta, hogy több mint hatvanan jelentek meg a Magyar Nyugdíjasok Klubja alakuló és ismerkedő gyűlésén az RMDSZ Maros megyei székházában. A klub létrejöttét és a rendezvényen részt vevőket *Péter Ferenc*, a megyei tanács elnöke, az RMDSZ megyei szervezetének elnöke és *Kovács Levente* megyei ügyvezető elnök köszöntötte, jelen volt *Kerekes Károly* volt parlamenti képviselő. A klubszervezéssel *Szabó Máriát* bízták meg.

A kérdésre, hogy választottak-e vezetőséget, Gál Éva azt válaszolta, hogy akkor választják meg a klub vezetőségét, amikor megfelelő helyiséget kapnak, mert az RMDSZ gyűlésterme már most kicsinek bizonyult, alig fértek be.

– Péter Ferenc elnök megígérte, hogy helyiséget fog nekünk biztosítani, mert a nyugdíjasok igénylik, hogy bejöhessenek társasjátékot játszani, arra is, hogy meghívjunk politikusokat, orvosokat, tanárokat, akik előadásokat tartanak majd a saját szakterületükről. Itt együtt néznék a meccseket vagy a 2020-as sportversenyeket, és követhetnék a magyar válogatott meccseit. Éppen ezért be fogunk szerezni egy televíziót is, és úgy néz ki, hogy januártól beindul a teljes klubtevékenység.

Fotó: RMDSZ

– *Hogyan működik a klub?*

– Minden szerdán délután 4 órától 6 óráig lehet látogatni a klubot. Nagyon sokan jelezték a jelenlevőkön kívül is, hogy érdekli őket, csak lévén karácsony előtti hét, amíg a szülők munkában voltak, a nagyszülők az unokákkal voltak elfoglalva, de januártól többen leszünk, akik rendszeresen részt veszünk a klubnapokon.

Azt is elmondta, hogy a rendezvényen volt ropi, hűsítő, ásványvíz, Bartha Mariska Szentiványról havasi kiflit hozott. Minden hónapban megünneplik az abban a hónapban születettek születésnapját és a névnapokat is.

– *Miből lesz pénz erre? Mennyi a tagdíj?*

– Mi három lejt javasoltunk, a tagság öt lejt, hogy legyen pénzünk a rendezvényekre. Az első rendezvényünket az Erdélyi Magyar Baloldallal és a Magányosok Klubjával közösen szervezzük. Ez lesz a januári pótszilveszter, amit január második péntekén a Deus Providebit Háznál levő kantinban fogunk megtartani.

Fiatalok olvasási szokásai

Váradi Kinga

Gondok vannak az olvasással, s ezt mindenki jól tudja, hiszen mindenki valamilyen módon kapcsolatban van az iskolával, akár mint szülő, akár mint diák, akár mint tanár. Mindannyian olvassuk magunkat és a világot avégett, hogy megragadhassuk, mik vagyunk és hol vagyunk. Azért olvasunk, hogy megértsünk valamit, vagy hogy elinduljunk a megértés útján. Ezeket alátámasztja a NOP World Culture Score kutatás, amelyben az egész bolygó olvasási szokásait vizsgálták.

Könyv vagy internet?

Ma már szinte nem telik el úgy egy nap, hogy ne használnánk az internetet. Szinte naponta mindenki böngészi a hírek között a nagyvilágban történt eseményeket, vagy csak egyszerűen kíváncsiak vagyunk, hogy a barátaink aznap mit ebédeltek. Ma már a hétköznapi embert semmi sem gátolja az információkeresésben, ami pozitív dolog. Ennek egyik hátránya, hogy nagyon megváltoztatta az olvasási szokásainkat. Ezt alátámasztja Anca Velicu, a Román Akadémia Szociológiai Intézetének kutatója és a DigiLivREI platform alapító tagja is, aki eredményeit az EU Kids Online oldalon tette közzé. A képernyőről való olvasás során nehezebb a dolgokat memorizálni, nincs mivel társítsuk az olvasottakat, nincs kézzelfogható tapasztalatunk: lapozás, tapintás stb. Azáltal, hogy rengeteg olyan eszköz áll rendelkezésünkre, melyek a netezésre alkalmasak, a megszerezhető információk halmaza is kibővült. Ha valami eszünkbe jut, pár perc alatt megtalálhatjuk rá a választ.

Tévhit, hogy a mai fiatalok nem olvasnak

A felnőttek körében terjedt el az az elképzelés, hogy az internet korába beleszülető fiatalok nem olvasnak könyvet, csak a gépet ütik egész nap. Ez viszont egyáltalán nem igaz. A szülők azért hiszik, hogy a gyerekük utál olvasni, mert a diákok elidegenedtek az irodalomtól mint tantárgytól. Ők szórakozást és kikapcsolódást várnak a könyvektől, viszont pont az ellenkezőjét kapják meg azoktól, amiket a tanórákon a kezükbe adnak. A kötelező olvasmányok ezért szó szerint elrettentik a diákokat az olvasástól, mondjuk, ezt meg is tudjuk érteni. Az információ a fontos, nem az élmény.

Az internet megjelenésével változtak a fiatalok olvasási szokásai, de velük együtt a felnőttekéi is. Ezt alátámasztja Nicholas Carr Hogyan változtatja meg agyunkat az internet? című könyve. Manapság már nem az élmény a legfontosabb szempont olvasáskor, hanem az információszerzés. Ma már az interneten gyorsan átfutjuk a szövegeket, a kiemelt dolgokat el is olvassuk, aztán megyünk tovább a következő oldalra. Manapság viszont a szövegek szerepét átvették a képek és a videók.

Fotó: Simon Róbert (archív)

Gondoljunk csak bele. A Facebookon is csak a képeket és a videókat lájkoljuk, a hosszabb állapotfrissítéseket „nekem erre nincs időm” kifogással átugorjuk. Pedig időnk lenne, csak az ilyenek nem érdekelnek minket. Ennek ellenére nem mondhatjuk, hogy az olvasás mint tevékenység teljesen eltűnt volna az életünkből. Ma már lehetőség van a könyvek letöltésére, ami megkönnyíti az olvasást, mert nem kell mindenért elmenni a könyvtárba, vagy pedig lehet, hogy a könyvtárban sem található meg, vagy éppen ki van véve az adott könyv, amit keresünk, akkor csak egyszerűen megkeressük az interneten, letöltjük vagy kinyomtatjuk, és máris olvashatunk.

Összefoglalásként elmondhatom, hogy a mai fiatalok igenis szeretnek olvasni, és olvasnak, de leginkább az internetes tartalmak között, és egyre kevésbé papíron.

Értesítés

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér ÖV értesíti a nyilvánosságot, hogy kiadták a környezetvédelmi engedélyt a Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér ÖV tervezetét illetően, amely az általános szállítási mestertervben megfogalmazott célokat is tartalmazó és a repülőtér korszerűsítésére vonatkozó megvalósíthatósági tanulmányhoz szükséges. Javasolt helyszín a Maros megyei Nyárádtő városhoz tartozó Vidrátszeg/ Hidegkút, a Marosvásárhely – Marosludas közötti országút 14,5 kilométerénél levő repülőtér. A környezetvédelmi engedély tervezetét és a határozathozatalhoz szükséges lényeges információkat a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, Marosvásárhelyen, a Hídvég utca 10. szám alatt lehet megtekinteni hétfőnként 9–15, a többi munkanapokon 9–12 óra között, továbbá interneten a http://apmms.anpm.ro címen.

A közönség megjegyzéseit, véleményét a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, Marosvásárhelyen, a Hídvég utca 10. szám alatt fogadják hétfőnként 9–15, a többi munkanapokon 9–12 óra között, továbbá interneten a http://apmms.anpm.ro címen a szakhatóság által közölt értesítés megjelenését követő tíz napon belül.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

NÉMET JUHÁSZ kiskutya eladó Ákosfalván. Tel. 0745-236-869. (5875)

ELCSERÉLNÉM 1,6 l-es, 37.000 km-ben levő Dacia Logan autómat Dacia Duster 4X4-re. A különbözetet fizetem. A kocsi garázsolt, kitűnő állapotban van. Tel. 0740-180-058. (v.-I)

MAGÁNSZEMÉLY vásárolna telket vagy telket romos házzal Marosvásárhely területén. Tel. 0743-878-114. (5842-I)

MISSISSIPPI SZŐNYEGMOSÓ
Szőnyegmosás, -szárítás professzionális módon.
Rögzített padlószőnyeg mosása helyszíni kiszállással.
Kanapé-, ülőgarnitúra-tisztítás.
Rendelésért és egyéb információkért hívja bizalommal a 0799-998-899-es telefonszámot. (sz.-I)

A MAROS MEGYEI POSTAHIVATAL
alkalmaz személyzetet Nyárádkarácsonba.
Bővebb információ
a 0265/224-300-as telefonszámon vagy a www.posta-romana.ro weboldalon a Cariere címszónál. (sz.-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (20875-I)

A TIMKO PÉKSÉG alkalmaz ELÁRUSÍTÓNŐKET: Unirii és környéke (Annamari, tel. 0756-128-308), November 7. negyed és környéke (Lilla, tel. 0756-128-311); Meggyesfalva (Kinga, tel. 0756-128-309); Tudor negyed (Andi, tel. 0756-128-312), Rozália, tel. 0756-128-310. (64225-I)

A THEREZIA TEJGYÁR ÉLELMISZERIPARI MÉRNÖKÖT alkalmaz. Önéletrajzát, kérjük, juttassa el a therezia@therezia.ro e-mail-címre. Érdeklődni lehet a 0749-228-435-ös telefonszámon. (64323-I)

VILLANYSZERELÉSI ANYAGOKAT FORGALMAZÓ KFT. alkalmaz ELADÁSI ÜGYNÖKÖT, SOFŐRT, VILLANYSZERELŐT. Tel. 0734-123-877. (21799-I)

MEGEMLÉKEZÉS

„Az életünk így múlik el,
s ha jő a nap, hogy menni kell,
elhal szavunk, elhal dalunk,
megszületünk, hát
meghalunk,
de míg vagyunk,
emlékezünk.”
Fájó szívvel emlékezünk december 31-ére, amikor egy éve a kegyetlen halál hirtelen elragadta az élni akaró, drága gyermeket, testvért és nagybátyát, az ákosfalvi BITAI KÁROLYT.
Emlékét őrzi bánatos édesanyja, három testvére és azok családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (mp.-I)

Fájó szívvel emlékezem drága feleségemre, NAGY ILONÁRA halálának nyolcadik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi bánatos férje. (5850)

Fájó szívvel emlékezünk a december 31-én elhunyt drága jó édesanyára, anyósra, nagymamára, ILYÉS ETELKÁRA halálának 13. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzik lányai: Telka és Zita, valamint azok családja. (v.-I)

Fájó szívvel emlékezünk január 2-án GLIGOR ILONÁRA halálának 5. évfordulóján. Emlékét őrzi bánatos fia, menye, unokája, anyatársa és szerettei. Nyugodjál békében! (5873-I)

Fájó szívvel, de soha el nem múló szeretettel emlékezünk január 1-jén PUSKÁS BALÁZSRA halálának 3. évfordulóján. Szívünkben örökké él. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerető családja. (5878)

Szomorú szívvel emlékezünk id. ERCSE ISTVÁNRA halálának 17. évfordulóján. Emlékét őrzik szerettei. Nyugodjál békében! (5881-I)

Elcsitult a szív, mely értünk dobogott,
pihen a kéz, mely értünk dolgozott.
Fájó szívvel emlékezünk január 1-jén a seprődi születésű FODOR JOLÁNRA (Kása) halálának tizedik évfordulóján.
Szép emlékét örökre őrzi férje, János, három gyermeke és azok családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (5892-I)

Fájó szívvel emlékezünk december 31-én a sáromberki GURZA LÁSZLÓ tanítóra halálának nyolcadik évfordulóján. Drága szép emléke örökké közöttünk él. Jóságát és szeretetét szívünkben őrizzük. Nyugodjon békében! Fia és családja. (-I)

KILYÉN ANA
halálának első évfordulójára

Hirtelen halálod
megtörte szívünket,
örökké őrizzük
drága emléked.
Kegyetlen volt a sors,
hamar elvitt tőlünk,
de a szíved emléke örökké
itt marad közöttünk!

Szerető lánya, Anci és férje, Albi. (5782)

Élete elszállt, mint a virágillat,
de emléke ragyog, mint a fényes csillag.
Temető csendje ad neki nyugalmat,
szívünk bánata örökre megmarad.
Hirtelen, de elment egy perc alatt,
számunkra csak a döbbenet
és a nagy fájdalom maradt.
Fájó szívvel emlékezünk a dolgos kezű, drága jó édesapára, nagytatára, dédtatára, a holtmarosi születésű VITA ALBERTRE, akit a kegyetlen halál már egy éve, december 31-én, 87 évesen elragadott közülünk. Emlékét őrzi fia, menye, két lánya, két veje, öt unokája családjukkal, három dédunokája, testvére, Beta és anyatársa.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (5848-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága édesanya, nagymama, testvér, anyós, nagynéni, rokon és jó szomszéd,
SIMON ÉVA
szül. Török
életének 79. évében csendesen megpihent.
Drága halottunk temetése január 3-án, pénteken lesz a szőkefalvi temetőben, katolikus szertartás szerint.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó férj, testvér, nagybácsi, rokon, szomszéd,
SEPSI SÁNDOR
nyugalmazott matematikatanár
életének 75. évében 2019. december 29-én csendesen megpihent. Temetése december 31-én, kedden 12 órakor lesz a kerelőszentpáli családi háztól a helyi temetőben.
Emlékét őrzik gyászoló hozzátartozói. (5886-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagyapa, nagybácsi, rokon, jó barát, szomszéd és ismerős,
id. BARTHA-DOSA BOTOND
életének 90. évében december 29-én végleg megpihent. Utolsó útjára 2020. január 3-án, pénteken 13 órakor kísérjük a marosvásárhelyi református temetőben, római katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott!
A gyászoló család. (-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, anyós és jó szomszéd,
CSIPOR IDA
szül. Nagy Ida
életének 79. évében december 23-án elhunyt. Drága halottunk temetése 2020. január 4-én 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emlékét őrzi szeretett fia, négy unokája, menyei, rokonai, kedves szomszédai, ismerősei.
A gyászoló család. (-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, testvér, anyós, nagynéni, jó szomszéd,
TORDAI ÁGNES
szül. Gergely
életének 89. évében rövid szenvedés után megpihent. Drága halottunkat utolsó útjára december 31-én, kedden 13 órakor kíséri gyászoló családja a marosvásárhelyi református temetőbe, református szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Szerettei. (5877-I)

Nem vársz már minket ragyogó szemekkel,
nem örülsz már nekünk szerető szíveddel.
De bennünk él egy arc és a végtelen szeretet,
amit tőlünk soha senki el nem vehet.
Telhetnek hónapok, múlhatnak évek,
szívből szeretünk, s nem felejtünk téged.
Mély fájdalommal, összetört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, gondos nagymama,
özv. JÁNOSI ILONA
szül. Szántó
életének 86. évében örökre megpihent. Temetése december 31-én 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.
Őt örökké gyászoló leánya és unokája, Robika. (5885-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Megrendülten értesültünk volt osztálytársunk, VÍZI ZSUZSA elhunytáról.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Őszinte részvétünk gyászoló szeretteinek!
Búcsúznak tőle az Unirea líceum 1976-ban végzett XII. D osztályának volt diákjai és osztályfőnöke, Kiss Alice tanárnő. (-I)

NÉPÚJSÁG

falinanaptár

2020

www.e-nepujsag.ro

Január

1	Sz	Újév, Fruzsina
2	Cs	Ábel
3	P	Genovéva, Benjámin
4	Sz	Titusz, Leona
5	V	Simon
6	H	Gáspár, Boldizsár
7	K	Attila, Ramóna
8	Sz	Gyöngyvér
9	Cs	Marcell
10	P	Melánia
11	Sz	Ágota
12	V	Ernő
13	H	Veronika
14	K	Bódog, Viktor
15	Sz	Loránd, Lóránt
16	Cs	Gusztáv, Stefánia
17	P	Antal, Antónia
18	Sz	Piroska
19	V	Sára, Márió
20	H	Fábián, Sebestyén
21	K	Ágnes
22	Sz	Vince, Artúr
23	Cs	Zelma, Rajmund
24	P	Timót, Xénia
25	Sz	Pál
26	V	Vanda, Paula
27	H	Angelika, Angéla
28	K	Károly, Karola
29	Sz	Adél
30	Cs	Martina, Gerda
31	P	Marcella, Petur

Február

1	Sz	Ignác, Virginia
2	H	Karolina, Aida
3	H	Balázs
4	K	Ráhel, Csenge
5	Sz	Ágota, Ingrid
6	Cs	Dorottya, Dóra
7	P	Tódor, Rómeó
8	Sz	Aranka
9	H	Abigél, Alex
10	H	Elvira
11	K	Bertold, Marietta
12	Sz	Lívia, Lídia
13	Cs	Ella, Linda
14	P	Bálint, Valentin
15	Sz	Kolos, Georgina
16	H	Julianna, Lilla
17	H	Donát
18	K	Bernadett
19	Sz	Zsuzsanna
20	Cs	Aladár, Álmos
21	P	Eleonóra
22	Sz	Gerzson
23	H	Alfréd
24	H	Mátyás
25	K	Géza
26	Sz	Edina
27	Cs	Ákos, Bátor
28	P	Elemér
29	Sz	Szökönap

Március

1	V	Albin
2	H	Lujza
3	K	Kornélia
4	Sz	Kázmér
5	Cs	Adorján, Adrián
6	P	Leonóra, Inez
7	Sz	Tamás
8	V	Zoltán
9	H	Franciska, Fanni
10	K	Ildikó
11	Sz	Szilárd
12	Cs	Gergely
13	P	Krisztina, Ajtony
14	Sz	Matild
15	V	Nemzeti ünnep, Krisztof
16	H	Henrietta, Vidor
17	K	Gertrúd, Patrik
18	Sz	Sándor, Ede
19	Cs	József, Bánk
20	P	Klaudia
21	Sz	Benedek
22	V	Beáta, Izolda
23	H	Emőke
24	K	Gábor
25	Sz	Irén, Írisz
26	Cs	Emánuel
27	P	Hajnalka
28	Sz	Gedeon, Johanna
29	V	Auguszta
30	H	Zalán
31	K	Árpád

Április

1	Sz	Hugó
2	Cs	Áron
3	P	Buda, Richárd
4	Sz	Izidor
5	V	Virágvasárnap, Vince
6	H	Vilmos, Bíborka
7	K	Herman
8	Sz	Dénes
9	Cs	Erhard
10	P	Nagycsütörtök, Zsolt
11	Sz	Leó, Szaniszló
12	V	Húvösvér, Gyula
13	H	Húvösvér, Ida
14	K	Tibor
15	Sz	Anasztázia, Tas
16	Cs	Csongor
17	P	Rudolf, Klára
18	Sz	Andrea, Ilma
19	V	Emma
20	H	Tivadar
21	K	Konrád
22	Sz	Csilla, Noémi
23	Cs	Béla
24	P	György
25	Sz	Márk
26	V	Ervin
27	H	Zita, Marianna
28	K	Valéria
29	Sz	Péter
30	Cs	Katalin, Kitti

Május

1	P	Munka ünn., Fülöp
2	Sz	Zsigmond
3	V	Tímea, Irma
4	H	Mónika, Flórián
5	K	Györgyi
6	Sz	Frida, Ivett
7	Cs	Gizella
8	P	Mihály
9	Sz	Gergely
10	V	Ármin, Pálma
11	H	Ferenc
12	K	Pongrác
13	Sz	Szervác, Imola
14	Cs	Bonifác
15	P	Zsófia
16	Sz	Mózes, Botond
17	V	Paszkál
18	H	Erik, Alexandra
19	K	Ivó, Milán
20	Sz	Bernát
21	Cs	Konstantin
22	P	Júlia, Rita
23	Sz	Dezső
24	V	Eszter, Eliza
25	H	Orbán
26	K	Fülöp, Evelin
27	Sz	Hella
28	Cs	Emil, Csanád
29	P	Magdolna
30	Sz	Janka, Zsanett
31	V	Pünkösd, Angéla

Június

1	H	Gyermeknap, Tünde
2	K	Kármen, Anita,
3	Sz	Klotild
4	Cs	Bulcsú
5	P	Fatime
6	Sz	Norbert, Cintia
7	V	Róbert
8	H	Medárd
9	K	Félix
10	Sz	Margit
11	Cs	Barnabás
12	P	Villő
13	Sz	Antal, Anett
14	V	Vazul
15	H	Jolán, Vid
16	K	Jusztin
17	Sz	Laura, Alida
18	Cs	Arnold, Levente
19	P	Gyárfás
20	Sz	Rafael
21	V	Alajos, Leila
22	H	Paulina
23	K	Zoltán, Szidónia
24	Sz	Iván
25	Cs	Vilmos, Viola, Vilma
26	P	János, Pál
27	Sz	László
28	V	Levente, Irén
29	H	Péter, Pál
30	K	Pál

Július

1	Sz	Tihamér, Annamária
2	Cs	Ottó
3	P	Kornél, Soma
4	Sz	Ulrik
5	V	Emese, Sarolta
6	H	Csaba
7	K	Apollónia
8	Sz	Ellák
9	Cs	Lukrécia
10	P	Amália
11	Sz	Nóra, Lili
12	V	Izabella, Dalma
13	H	Jenő
14	K	Örs, Stella
15	Sz	Henrik, Roland
16	Cs	Valter
17	P	Endre, Elek
18	Sz	Frigyes
19	V	Emília
20	H	Illés
21	K	Dániel, Daniella
22	Sz	Magdolna
23	Cs	Lenke
24	P	Kinga, Kincső
25	Sz	Jakab, Kristóf
26	V	Anna, Anikó
27	H	Olga, Liliána
28	K	Szabolcs
29	Sz	Márta, Flóra
30	Cs	Judit, Xénia
31	P	Oszkár

Augusztus

1	Sz	Boglárka
2	V	Lehel
3	H	Hermina
4	K	Domokos
5	Sz	Krisztina
6	Cs	Berta, Bettina
7	P	Ibolya
8	Sz	László
9	V	Emőd
10	H	Lőrinc
11	K	Zsuzsanna, Tiborc
12	Sz	Klára
13	Cs	Ipoly
14	P	Marcell
15	Sz	Nagyboldogasszony, Mária
16	V	Ábrahám
17	H	Jácint
18	K	Ilona
19	Sz	Huba
20	Cs	Szent István, Vajk
21	P	Sámuel, Grácia
22	Sz	Menyhért, Mirjam
23	V	Bence
24	H	Bertalan
25	K	Lajos, Patrícia
26	Sz	Izsó
27	Cs	Gáspár
28	P	Ágoston
29	Sz	Beatrix, Erna
30	V	Rózsa
31	H	Erika, Bella

Szeptember

1	K	Egyed, Egon
2	Sz	Rebeka, Dorina
3	Cs	Hilda
4	P	Rozália
5	Sz	Viktor, Lőrinc
6	V	Zakariás
7	H	Regina
8	K	Mária
9	Sz	Ádám
10	Cs	Hunor, Nikolett
11	P	Teodóra
12	Sz	Mária
13	V	Kornél
14	H	Szeréna, Roxána
15	K	Enikő, Melitta
16	Sz	Edit
17	Cs	Zsófia
18	P	Diána
19	Sz	Vilhelmina
20	V	Friderika
21	H	Máté, Mirella
22	K	Móric
23	Sz	Tekla
24	Cs	Gellért, Mercédesz
25	P	Kende
26	Sz	Jusztina
27	V	Adalbert
28	H	Vencel
29	K	Mihály
30	Sz	Jeromos

Október

1	Cs	Malvin
2	P	Petra
3	Sz	Helga
4	V	Ferenc
5	H	Aurél
6	K	Brúnó, Renáta
7	Sz	Amália
8	Cs	Koppány
9	P	Dénes
10	Sz	Gedeon
11	V	Brigitta, Gitta
12	H	Miksa
13	K	Kálmán, Ede
14	Sz	Helén
15	Cs	Teréz
16	P	Gál
17	Sz	Hedvig
18	V	Lukács
19	H	Nándor
20	K	Vendel
21	Sz	Orsolya
22	Cs	Előd
23	P	Gyöngyi
24	Sz	Salamon
25	V	Blanka, Blanka
26	H	Dömötör
27	K	Szabina
28	Sz	Simon
29	Cs	Nárcisz
30	P	Alfonz
31	Sz	Farkas

November

1	V	Marianna
2	H	Achilles
3	K	Győző
4	Sz	Károly
5	Cs	Imre
6	P	Lénárd
7	Sz	Rezső
8	V	Zsombor
9	H	Tivadar
10	K	Réka
11	Sz	Márton
12	Cs	Jónás, Renátó
13	P	Szilvia
14	Sz	Aliz
15	V	Albert, Lipót
16	H	Ödön
17	K	Hortenzia, Gergő
18	Sz	Jenő
19	Cs	Erzsébet, Zsóka
20	P	Jolán
21	Sz	Olivér
22	V	Cecília
23	H	Kelemen, Klementina
24	K	Emma
25	Sz	Katalin, Katinka
26	Cs	Virág
27	P	Virgil
28	Sz	Stefánia
29	V	Taksony
30	H	Szent András, Andor

December

1	K	Fenyőünnepe, Elza
2	Sz	Melinda, Vivien
3	Cs	Ferenc, Olívia
4	P	Borbála, Barbara
5	Sz	Vilma
6	V	Miklós
7	H	Ambrus
8	K	Mária, Emőke
9	Sz	Natália
10	Cs	Judit
11	P	Árpád
12	Sz	Gabriella
13	V	Luca, Otília
14	H	Szilárd
15	K	Valér
16	Sz	Etelka, Aletta
17	Cs	Lázár, Olimpia
18	P	Auguszta
19	Sz	Viola
20	V	Teofil
21	H	Tamás
22	K	Zénó, Anikó
23	Sz	Viktória
24	Cs	Ádám, Éva
25	P	Karácsony, Eugénia
26	Sz	Karácsony, István
27	V	János
28	H	Kamilla
29	K	Tamás, Tamara
30	Sz	Dávid, Annamária
31	Cs	Szilveszter

Adója 2%-ával támogassa a Népújság Alapítványt! (BCR-számlaszám: RO96RNCB0188034977520001)